

ТОВ «Центр АПЛД»

Кваліфікаційний
сертифікат архітектора

Замовник: Борщагівська сільська рада

РОЗДІЛ
Охорона навколишнього природного середовища
Проекту внесення змін до генерального плану
села Чайки Бучанського району Київської області

Директор ТОВ «Центр АПЛД»

Ю. В. Коваленко

Головний архітектор проекту

О. С. Перегон

ЗМІСТ	
Найменування	Примітка стор.
1	2
Титульний аркуш	1
Зміст звіту	2
Вступ	3
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	7
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	23
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	25
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	36
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	43
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного	50
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	57
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я	59
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	61
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	61

ВСТУП

З 12 жовтня 2018 року в Україні введено в дію Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», який визначає необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку. Стратегічна екологічна оцінка проекту виконана згідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», який був прийнятий Україною на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон врегульовує відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, при виконанні документів державного планування, в даному випадку, містобудівної документації місцевого рівня - генерального плану.

Проведення стратегічної екологічної оцінки (далі СЕО) застосовується як системний процес для всебічного оцінювання можливих наслідків реалізації містобудівної документації ще на етапі виконання проекту державного планування генерального плану міста. Цей процес передбачає розгляд можливих альтернатив, заходів з пом'якшення негативних наслідків та їх інтеграцію до запропонованої містобудівної документації.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку населеного пункту шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Згідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», етапами стратегічної екологічної оцінки є:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 Закону, транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

В Звіті про СЕО використовуються/можуть зустрічатися наступні скорочення та абревіатури:

СЕО - стратегічна екологічна оцінка
ОВД - оцінка впливу на довкілля
ДДП - документ державного планування
ДПТ - детальний план території
ГДК - граничнодопустима концентрація
ГДР - граничнодопустимий рівень

ГДС - граничнодопустимий скид
ГДВ - граничнодопустимий викид
СЗЗ - санітарно-захисна зона
ТПВ - тверді побутові відходи
ПЗФ - природно-заповідний фонд
МВВ - місце видалення відходів
ОСГ - особисте селянське господарство
ЧКУ - Червона книга України

Об'єктом даної СЕО є проект «Проект внесення змін до Генерального плану с.Чайки Бучанського району Київської області» (далі - Проект)

Замовником СЕО є Борщагівська сільська рада (08129, Україна, Київська область, Бучанський район, село Петропавлівська Борщагівка, вулиця Ярослава Мудрого, 1А; *ел.адреса*: pbrada@ukr.net.).

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлено сферу застосування та порядок здійснення СЕО, механізм проведення транскордонних консультацій, інформування про прийняте рішення та моніторингу впливу виконання документа державного планування на довкілля.

На виконання п.6 та п.7 ч.1 ст. 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», наказом Міністерства екології та природних ресурсів України затверджено «Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

Відповідно до методичних вказівок СЕО документів державного планування відбувається згідно визначених етапів:

Етап 1 Визначення обсягу СЕО;

Етап 2 Складання звіту про СЕО;

Етап 3 Проведення громадського обговорення та консультацій;

Етап 4. Врахування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій;

Етап 5. Інформування про затвердження ДДП;

Етап 6. Моніторинг наслідків виконання ДДП.

Редакція СЕО - даний звіт є результатом проведення етапу № 1 та 2, здійснення стратегічної екологічної оцінки, відповідно до ст. 9 ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку».

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Генеральний план є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, призначеної для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

Генеральні плани як документи державного планування визначають основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення його території, формування системи громадського обслуговування населення, що мешкає в його межах, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, захисту території села від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичного населеного пункту, основних принципів та напрямів планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації вулично-дорожньої та транспортної мережі, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження культурної спадщини.

Внесення змін до Генерального плану села Чайки виконано на підставі Рішення Петропавлівсько-Борщагівської сільської ради «Про надання дозволу про внесення змін до генерального плану села Чайки Петропавлівсько-Борщагівської сільської ради» № 13 від 09.11.2017року.

При внесення змін до генерального плану враховані Генеральна схема планування території України; схеми планування окремих частин території України, областей, районів та їх окремих частин; стратегії, прогнози і програми економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території; чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проектна документація; інформація містобудівного, земельного та інших кадастрів; інвестиційні наміри юридичних і фізичних осіб щодо забудови та іншого використання території; спеціалізовані схеми, проекти і програми розвитку інфраструктури населеного пункту, безпеки та організації дорожнього руху, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження об'єктів культурної спадщини тощо.

Умови для реалізації видів діяльності та об'єктів, які матимуть значний вплив на довкілля, визначаються відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Згідно зі ст.24 регулюється вибір, надання земельних ділянок, зміна функціонального та цільового призначення територій. Також на підставі затверджених змін до генерального плану будуть розроблені детальні плани територій, які згідно зі ст.19, зокрема, визначають:

- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами і правилами;
- містобудівні умови та обмеження;
- потребу в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування;
- доцільність, обсяги, послідовність реконструкції забудови;
- черговість та обсяги інженерної підготовки території;

- систему інженерних мереж;
- порядок організації транспортного і пішохідного руху;
- порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні екомережі;
- межі прибережних захисних смуг і пляжних зон водних об'єктів.

Містобудівні умови та обмеження згідно зі ст.29 включають, зокрема:

- відповідність цільового та функціонального призначення земельної ділянки містобудівній документації на місцевому рівні;
- планувальні обмеження (охоронні зони пам'яток культурної спадщини, межі історичних ареалів, зони регулювання забудови, зони охоронюваного ландшафту, зони охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання, охоронні зони об'єктів природно-заповідного фонду, прибережні захисні смуги, зони санітарної охорони);
- охоронні зони об'єктів транспорту, зв'язку, інженерних комунікацій, відстані від об'єкта, що проєктується, до існуючих інженерних мереж.

Для об'єктів господарської діяльності важливим є визначення класу небезпеки та встановлення розміру санітарно-захисної зони.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Село Чайки розташоване в південно-західній частині Бучанського району Київської області.

Територія села поділяється на дві основні функціональні зони: сільбищну та виробничу зону.

Сільбищна зона складається з територій житлової забудови та територій об'єктів культурно-побутового призначення.

Громадський центр знаходиться на стадії початкового формування, яке було перерване соціально-економічними змінами на селі. З об'єктів культурно-побутового обслуговування на території села знаходяться дитяча дошкільна установа на 50 місць (не діє), клуб із залом на 50 місць (не діє) та магазин продовольчих товарів.

Житлова забудова села складається із садибної, секційної малоповерхової забудови та забудови, що склалась на території колективних садів. Територія забудови секційними малоповерховими будинками розміщена в південно-західній частині території села, садибна житлова забудова сформувалась в західній частині, а території колективних садів - на півночі. Площа території секційної забудови складає 1,15 га, площа території садибної житлової забудови - 17,4 га, територія колективних садів має площу 40,6 га. Частина садибних житлових будинків, які розташовуються в санітарно-захисній зоні автодрому «Чайка» (100 м), генеральним планом пропонується винести на території нового житлового будівництва.

Виробнича зона представлена не тільки об'єктами виробництва, а також об'єктами комунально-складського і торговельного призначення, що складають площу 23,8 га.

До їх складу входять такі підприємства та установи: Київська база механізації ЦК ТСО України, КВО «Контур», УК «Екосорб», ТОВ «РЕП-ТРАНС» ЛТД, ТОВ «Аніта», ТОВ «Ріда», ПОГ «Центральний аероклуб ТСОУ ім. Антонова», Автодром «Чайка», ТОВ «Полібуд», ТОВ Агрофірма «Агрома», ТОВ «Агротехплюс», ТОВ «Юрко», Промислова база ТОВ «Техно-Лізинг», ПП «ЮР-Лаконела», ТОВ «Андреас Штіль», ДП «ДКБ АЗП», ПП «Моріон», ТОВ «Техносервіс-Будматеріали».

Виявлено порушення санітарно-захисних зон до сільбищної території:

- від гоночних трас автодрому «Чайка» - 52 м, замість 100 м за нормою;
- від території аеродрому «Чайка» - 134 м замість 3 км за нормою.

Кладовище розташоване на території с.Петропавлівська Борщагівка, в західній його частині, забезпечене санітарно-захисною зоною 300 м, що відповідає вимогам санітарних норм.

На соціально-демографічну характеристику населення впливає в першу чергу, міський простір, який сформував чітку систему відносин жителів села з матеріально- просторовим середовищем - містом, та відтворює бажання переважної кількості міських жителів проживати за межею міста. Але важливою умовою залишається комфорт проживання, забезпеченість населення послугами першої необхідності у межах пішохідної доступності не більше 30 хвилин.

Важливим фактором є здійснення архітектурно-планувальної організації нового будівництва з урахуванням містобудівних умов, навколишньої забудови з урахуванням її характеру, поверховості, а також природного оточення.

Головною містобудівною ідеєю проекту прийнято формування в межах сільбищної території взаємозв'язаних територій установ та підприємств обслуговування, житлової забудови, озелених територій загального користування, комунально-складських об'єктів з чіткою вулично-дорожньою мережею, як єдиної системи, з урахуванням функціонального призначення окремих вулиць і доріг, архітектурно-планувальною організацією території села та характеру забудови.

Таким чином можна передбачити, що майбутнє населення с. Чайки буде представлене всіма верствами, які притаманні місту.

Стан атмосферного повітря

Атмосферне повітря є одним з основних життєво важливих елементів навколишнього природного середовища. Як природний об'єкт воно являє собою природну суміш газів, що знаходиться за межами житлових, виробничих та інших приміщень. Критерієм розподілу атмосферного повітря як природного об'єкта є природний, непорушний зв'язок повітря з довкіллям. Правові і організаційні основи та екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря визначає Закон України «Про охорону атмосферного повітря».

За даними багаторічних досліджень Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС клімат території сільської ради є помірно континентальним, м'яким, з достатньою вологістю. Зима тривала, порівняно тепла, а літо - достатньо тепле й вологе. Село Чайки розташоване у вологій помірно теплій агрокліматичній зоні. Клімат даної території формується під впливом інтенсивного західного (Атлантичного) переносу повітряних мас. Для даної території характерні підвищена вологість, помірні температури та достатня кількість атмосферних опадів. Взимку, періодичні вторгнення мас арктичного та сибірського холодного повітря приносять похолодання та суху погоду, яка встановлюється з листопаду до кінця березня. Цей період також характеризується, в цілому, стійким сніговим покривом, що формується з грудня по березень. Кількість днів із температурами нижче 0°C може сягати 88.7. Також, для регіону характерні часті відлиги (пов'язані із втручанням теплих повітряних мас Атлантики) та ожеледиця. Взимку переважають західні вітри. Весна не стійка, із значними амплітудами добових температур, заморозками. Літо продовжується із травня по вересень із максимумами середньомісячних температур та опадів (для липня - (+20,5°C), для червня - 82 мм). В ці пори року переважають західні, північно-західні та північні вітри. Осінь суха та коротка із переважанням південних вітрів. Кількість днів із температурами вище 0°C може становити 276.4. У цілому кліматичні показники області є комфортними щодо розвитку рекреації. Так, теплий період року характеризується переважанням комфортних погод, що сприяють організації літніх видів відпочинку та лікування. Тривалий купальний сезон (червень- серпень) та сприятливий термічний режим води у теплий період сприяє організації відпочинку на берегах річок, озер, водосховищ. Комфортність температур зумовлюються також наявністю лісових насаджень, що є значущим чинником формування мікроклімату місцевості. Обмежуючими зимовий відпочинок кліматичними особливостями є часті відлиги, тумани. За останній час внаслідок кліматичних змін спостерігається зменшення кількості днів із опадами (твердими), що впливає на недостатність, для зимових спортивних занять, висоти снігового покриву.

Отже, кліматичні особливості території села Чайки визначаються м'яким температурним режимом та режимом зволоження, що є сприятливими умовами проживання населення. Із несприятливих атмосферних явищ, які можуть негативно впливати на розвиток території, відмітимо тумани, хуртовини, грози, ранньовесняні заморозки, утворення льодової кірки та ожеледиця. Характер земної поверхні, зокрема, лісовкриті ділянки, наявність акваторій водних об'єктів, забудови та дорожньої інфраструктури мають значний вплив на формування мікрокліматів.

Автотранспорт, як і раніше є найбільшим забруднювачем атмосферного повітря Київської області, в тому числі і с. Чайки. Основні причини цього — застарілі конструкції двигунів,

використовуване паливо (бензин, а не газ чи інші, менш токсичні речовини), погана організація руху, особливо на перехрестях, відсутність магістральної вуличної мережі та повноцінних транспортних розв'язок в різних рівнях У відпрацьованих газах, що їх викидають автомобілі, виявлено близько 100 різних шкідливих речовин, серед яких особливу небезпеку становлять бенз(а)пірен, оксиди азоту, свинець, ртуть, альдегіди, оксиди вуглецю й сірки, сажа, вуглеводні.

Великий обсяг викидів від автотранспорту пояснюється, насамперед, збільшенням кількості приватного автотранспорту, експлуатацією технічно-застарілого автомобільного парку, використанням палива низької якості, аварійним станом доріг.

Моніторинг стану атмосферного повітря також проводиться Києво-Святошинським районним відділом лабораторних досліджень ДУ «Київський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України». На території Києво-Святошинського району встановлено 13 контрольних точок на території житлової забудови з метою визначення негативного впливу на стан атмосферного повітря виробничої діяльності розташованих поряд підприємств та магістралей з інтенсивним рухом автотранспорту та залізниці.

Протягом останніх 5 років перевищень гранично-допустимих концентрацій ангідриду сірчистого, азоту діоксиду, вуглецю оксиду, пилу в атмосферному повітрі в контрольних точках на території житлової забудови на межі СЗЗ підприємств, вздовж автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту не реєструвалось.

Викиди парникових газів. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту та є одним із суттєвих факторів впливу на зміну клімату.

Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Київській області 2021 року 4 в атмосферу надійшло 59,3 тис.т забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення (без урахування викидів діоксиду вуглецю), що менше, ніж за попередні роки. Викиди з пересувних джерел збільшилися і складають - 137,9 тис.т.

Динаміка викидів основних забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря.

Найменування забруднюючої речовини	Обсяги викидів			
	2021 р.	2020 р.	2019 р.	2018 р.
Усього, т у тому числі	59309,9	66550,2	84413,4	81257,5
метали та їх сполуки	58,4	30,1	124,6	38,2
З них				
свинець	1,8	1,9	2,7	2,3
мідь	3,8	3,9	2,5	2,2
нікель	1,8	1,9	2,7	2,4
хром	2,4	2,7	3,8	3,4
цинк	5,7	5,8	8,1	7,2
арсен	2,0	2,1	2,9	2,6
метан	6152,9	10453,3	8257,8	9291,1
немсіанові леткі органічні сполуки	1669,2	1566,8	2073,4	1917,7
оксид вуглецю	2713,5	2669,9	9073,1	8077,6
діоксид та інші сполуки сірки	25555,6	27346,0	33527,6	34518,9
З них				
діоксид сірки	25413,8	27017,7	33260,3	34329,0
сполуки а юту	6301,6	7410,2	9717,9	7869,5
З них				

діоксид азоту	5516,8	6495,1	8704,0	6743,3
оксид азоту	98,7	114,5	184,2	179,3
аміак	672,4	785,4	789,0	699,8
речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	16626,2	16915,7	21489,6	19385,9
стійкі органічні забруднювачі	90,5	27,6	4,4	0,1
З них				
поліароматичні вуглеводні (ПАВ)	89,1	27,6	4,4	0,0
ІНШ	142,0	130,6	145,0	158,5
Крім того, діоксид вуглецю, млн.т	3,3	3,7	4,8	4,1

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Роки	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, тис.т.			Щільність викидів у розрахунку на км ² , кг	Обсяги викидів у розрахунку на одну особу, кг
	Всього	у тому числі			
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами		
2017	162,0	48,2	113,8	5752,4	92,3
2018	197,0	81,3	115,7	6995,2	111,4
2019	214,7	84,4	130,3	7623,7	120,5
2020	223,3	66,5	156,8	7929,1	124,8
2021	197,2	59,3	137,9	7002,3	109,9

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення в Бучанському районі становить 2480,2 т всього, з них діоксид сірки 341,3 т, діоксид азоту 1085,7 т.

Оцінка стану атмосферного повітря на території Київської області здійснюється за середньомісячними концентраціями у кратності перевищень середньодобових граничнодопустимих концентрації по пріоритетним забруднюючим речовинам.

Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського ДСНС України з спостереження за забрудненням атмосферного повітря в Києві проводились на 16 автоматизованих постах. Найближчий пост спостереження знаходиться в м.Вишневе (пост №10, вул. Зелена,2).

Середньомісячні концентрації забруднювальних речовин у м. Вишневе (пост №10, вул Зелена 2)

Домішки	Середньомісячні концентрації				
	Квітень 2023	Березень 2023	Лютий 2023	Січень 2023	Грудень 2022
Оксид вуглецю	0,1 ГДКс.д.	0,1 ГДКс.д.	0,1 ГДКс.д.	0,1 ГДКс.д.	0,1 ГДКс.д.
Діоксид сірки	1,4 ГДКс.д.	1,4 ГДКс.д.	1,4 ГДКс.д.	1,4 ГДКс.д.	1,4 ГДКс.д.
Діоксид азоту	0,8 ГДКс.д.	0,7 ГДКс.д.	1,0 ГДКс.д.	1,0 ГДКс.д.	0,8 ГДКс.д.
Оксид азоту	1,2 ГДКс.д.	1,2 ГДКс.д.	1,1 ГДКс.д.	1,1 ГДКс.д.	1,2 ГДКс.д.
озону	1,1 ГДКс.д.	0,8 ГДКс.д.	0,4 ГДКс.д.	0,5 ГДКс.д.	0,7 ГДКс.д.
Зважених частин PM _{2,5}	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.
Зважених частин PM ₁₀	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.	0,0 ГДКс.д.

Основними причинами забруднення атмосферного повітря у Бучанському районі є застарілі технології, устаткування діючих підприємств, застарілість газоочисного обладнання, що не взмозі знешкоджувати ряд сполук забруднювачів окрім пилу, великі обсяги забруднень потрапляють від неорганізованих джерел.

Основний внесок у забруднення атмосферного повітря Київської області вносять підприємства постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, викиди яких у 2021 році становили 72,2% від загального валового обсягу викиду забруднюючих речовин стаціонарними джерелами. Друге місце за викидами займає сільське, лісове та рибне господарство – 10,1%, третє переробна промисловість – 8,8 %, інші галузі економіки – 8,9%.

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення. Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів - джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників. Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезаражування питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю. Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезаражування здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки. Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками

водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною, яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Мікробіологічна оцінка якості вод з огляду на епідемічну ситуацію. Населення Київської області для господарсько-питних потреб використовує переважно воду з артезіанських свердловин через мережі централізованого водопостачання комунальних, відомчих та сільських водопроводів. Враховуючи, що питна вода є провідним фактором у виникненні та розповсюдженні гострих інфекційних хвороб мікробної та вірусної етіології, у структурі лабораторних досліджень провідне місце належить саме визначенню відповідності мікробіологічних показників якості води державним стандартам. Відповідно до вимог статей 4, 5, 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» спеціалістами відділів державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства міського, міськрайонних та районних, міжрайонного управлінь Головного управління Держпродспоживслужби в Київській області у порядку здійснення державного нагляду (контролю) з питань дотримання вимог санітарного законодавства із застосуванням лабораторних методів досліджень здійснюються заходи державного санітарно-епідеміологічного нагляду на об'єктах централізованого та децентралізованого водопостачання в населених пунктах області.

Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини та біорізноманіття

Забруднення навколишнього середовища і середовища проживання в цілому є істотним чинником ризику для здоров'я населення. Перебуваючи в забрудненому навколишньому середовищі навіть на рівнях, що не викликають виражених токсичних ефектів, ксенобіотики спричиняють хронічний вплив, що призводить до дезадаптації організму в першу чергу у людей з підвищеною чутливістю. Дія забруднюючих речовин на імунну систему організму людини призводить до напруження імунорегуляторних механізмів, розвитку вторинного імунодифіциту, зниження антиінфекційного імунітету.

З точки зору екологічної небезпеки для людини інтерес представляють метали, які є продуктом його діяльності, і ті кількості, які надходять в навколишнє середовище. За рахунок надходження в організм великих кількостей мікроелементів протягом короткого часу може розвинути гостре отруєння, а за хронічного впливу малих доз протягом тривалого часу симптоми можуть проявитися через кілька десятиліть, зокрема канцерогенна дія арсену, хрому, нікелю. Вивчаючи реакції різних систем людського організму на екзогенне надходження металів, слід чітко уявляти, що ті чи інші виявлені зміни параметрів функціонування систем людського організму є реакцією адаптації організму до впливу чинника з включенням компенсаторних реакцій.

Практично всі екосистеми Землі різко трансформуються через людську діяльність і продовжують перетворюватися з метою сільськогосподарської та інших видів експлуатації. Сучасна втрата біорізноманіття та відповідні зміни у навколишньому середовищі зараз відбуваються швидше, ніж будь-коли раніше в людській історії, і немає ніяких ознак сповільнення цього процесу. Багато популяцій тварин і рослин скоротилися в чисельності, географічному поширенні.

Вплив людської діяльності викликає радикальні зміни у навколишньому середовищі. Багато з цих змін відбуваються занадто швидко, щоб види могли пристосуватися до них. І саме це

призводить до зменшення кількості видів рослин та тварин, що прогресує. Тварини так само, як і людина, підпадають під вплив забруднення повітряного басейну. Забруднювачі атмосфери взаємодіють з природними елементами біосфери і природними процесами. У підсумку йде перенесення забруднюючих речовин з повітря через рослини і воду в організм тварин.

Розвиток рослинності на Землі багато в чому обумовлено чистотою повітряного середовища. Токсичні речовини впливають на анатомічну будову і функції рослин. Такі порушення можуть супроводжуватися візуальними змінами. Спостерігається некроз, побуріння або скручування, зменшення розмірів, часткове або повне опадання хвої та листя. В цілому картина пошкодження досить різноманітна і неспецифічна. Видимими симптомами пошкодження, тобто зовнішніми ознаками захворювань рослин, є, перш за все, забруднення від сажі, летючої золи, цементного пилу, оксидів заліза та ін. в умовах міського середовища має місце інтегральний ефект впливу на рослини різних забруднювачів і токсичних речовин. Найбільш чутливі рослини до впливу сірчистого газу (SO₂), сполук фтору (HF, SiF₄), сполук хлору (HCl). Токсичні речовини порушують структуру листя і погіршують обмін речовин. Забруднення повітря призводить до уповільнення зростання, зниження якості лісових насаджень, захворювань і загибелі рослинності.

Заходи, спрямовані на покращення стану атмосферного повітря

Законодавство України у сфері охорони атмосфери передбачає впровадження комплексної системи правових заходів, які мають забезпечувати охорону атмосферного повітря від забруднення. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» є правовим фундаментом діяльності, яка спрямована на запобігання шкідливого впливу атмосферного повітря на навколишнє середовище та здоров'я людини, забезпечення екологічної безпеки, формування сприятливих умов життєдіяльності.

Стандарти та норми, які на сьогодні є дійсними в галузі охорони атмосферного повітря, створені з метою впровадження безпечних сучасних технологій, запобігання техногенних катастроф та аварій, а також є гарантом безпечного навколишнього середовища. Підприємства, організації та громадяни, які є суб'єктами підприємницької діяльності, мають впроваджувати заходи щодо забезпечення виконання вимог у галузі охорони атмосферного повітря, що передбачені нормами та стандартами екологічної безпеки. Законодавство зобов'язує суб'єкти господарювання вживати заходи, спрямовані на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів.

Пріоритетними у сфері охорони атмосферного повітря в Україні наразі є наступні заходи:

- імплементація стандартів ЄС до нормативно-правової бази України;
- вживання заходів щодо зниження рівня шкідливого впливу об'єктів, які являються джерелами забруднення атмосферного повітря;
- вживання заходів щодо вдосконалення контролю якості атмосферного повітря.

Поводження з твердими побутовими відходами.

Однією із найважливіших екологічних проблем в Київській області є утворення та накопичення промислових і твердих побутових відходів (ТПВ). Санітарна очистка територій населених пунктів від ТПВ є зараз одним із найважливіших елементів їх життєзабезпечення і водночас однією із найскладніших проблем. На даний час поведження з ТПВ ґрунтується на

технологіях низького рівня і орієнтоване на захоронення. Щорічно в Київській області утворюються близько 3,49 млн. м³ твердих побутових відходів, які в повному обсязі потрапляють на полігони та несанкціоновані сміттєзвалища.

Утворення відходів з року в рік зростає, значна частка яких видаляється на полігони та сміттєзвалища, що експлуатуються неналежним чином, внаслідок чого створюють негативний вплив на навколишнє природне середовище та здоров'я людей. Проблеми твердих побутових відходів частково вирішуються в містах, однак стають досить актуальними для сільської місцевості. У сільських населених пунктах майже не проводиться організований вивіз ТПВ, в більшості населених пунктів відсутні програми поводження з твердими побутовими відходами та схеми санітарної очистки населених пунктів, не ведуться реєстри об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів і місць їх видалення, все це призводить до утворення стихійних сміттєзвалищ та погіршує санітарний стан населених пунктів.

Відповідно до вимог Директив ЄС по поводженню з відходами необхідно здійснювати заходи по зменшенню обсягів відходів, що підлягають захороненню на полігоні, не менше 50% паперу, скла, металу, пластмаси з побутових відходів піддавати вторинній переробці або повторному використанню.

Нині Київською обласною державною адміністрацією впроваджується Концепція впровадження сучасної системи поводження з побутовими відходами, яка визначає базові підходи щодо реформування самої структури управління усіма процесами поводження з відходами. Дані підходи спрямовані на вибір оптимальних шляхів реорганізації обліку, збору, транспортування, переробки та утилізації відходів; створення інвестиційного проєкту щодо організації сортування відходів, переробки ТПВ та утилізації ресурсоцінних відходів.

В с. Чайки послуги з вивозу твердих побутових відходів здійснюються ТОВ «Крамар Еко». Контейнерне господарство складається з 27 шт. контейнерів об'ємом 1,1 м³. Вивіз відходів здійснюється згідно з графіком тричі на тиждень.

Основними проблемними питаннями у сфері поводження з твердими побутовими відходами в с. Чайки є:

- відсутність схеми санітарного очищення села;
- застаріла система збирання відходів.

На сьогоднішній день тверді побутові відходи представляють собою суміш, яка складається з різноманітного непотребу. Але більш прискіпливий аналіз показує, що вона складається з харчових відходів, паперу, картону, деревини, металобрухту чорних і кольорових металів, кісток, шкіри, гуми, текстилю, скла, полімерних матеріалів. Але разом з тим, в цій суміші можна знайти солі ртуті з батарей, фосфоро-карбонати з флуоресцентних ламп, токсичні хімікати, які містяться в залишках фарб та розчинників, лаків та аерозолів, акумуляторах, тощо.

Морфологічний склад твердих побутових відходів, які утворюються в населених пунктах Київської області, що знаходяться на відстані 50 км до м. Києва, розподіляється у відсотках наступним чином:

Папір – 12

Харчові відходи – 13

Текстиль – 6

Деревина – 9

Полімери – 15

Гума – 10

Скло – 12

Металобрухт – 8

Інші відходи – 15

Сприяє росту потоку сміття і тара, яка, до того ж, видозмінює його. Так за останні п'ятдесят років в твердих побутових відходах зменшилась кількість скла та жерстяних банок, в той же час, значно зросла кількість пластику та інших полімерних матеріалів.

Рослинний та тваринний світ. На формування рослинного покриву території села Чайки значний вплив мають сформовані едафічні умови, а саме ґрунти, перерозподіл тепла і вологи, які зумовлюються геолого-геоморфологічними та гідрологічними особливостями.

Рослинний покрив представлено рослинними асоціаціями природної зони Лісостепу. В межах лісостепу натомість можна виділити також лісову рослинність представлену бореальними сосновими та сосново-дубовими лісами (головним чином на піщаних надзаплавних терасах річок), а також рослинність неморальних листяних лісів, представлених грабово-дубовими, грабовими та липово-кленовими варіантами. Для такого типу лісів характерними є цілий ряд чагарників та неморальних трав'янистих рослин. Найбільші площі такого типу лісів збереглися на південь від Києва, вздовж Дніпра у Бучанському районі.

Наразі рослинність області сильно трансформована тривалим освоєнням та інтенсивною діяльністю людини. Зважаючи на це домінуючим рослинним комплексом на Київщині наразі є агророслинність. Широко представленою є також сегетальна та рудеральна рослинність, що займає закинуті поля та сильно-порушені ділянки.

Необхідно зазначити, що долина Дніпра, що включає заплавні острівні та заплавні урочища у межах Київської області (ділянка південніше міста Києва) становить собою дещо специфічний регіон у якому поєднуються як бореальні так і неморальні елементи флори. Цілий ряд рослин представлених тут мають широке поширення на Україні, в Європі чи світі загалом. Специфічна, характерна тільки для цього природного комплексу флора тут відсутня, проте присутні численні рідкісні види флори, зокрема козельці українські та жовтозілля дніпровське, характерні саме для таких біотопів.

У складі рослинності території Борщагівської сільської громади наявні численні занесені до Зеленої книги України рослинні асоціації, зокрема група асоціацій дубових лісів з дуба звичайного, група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових, асоціації грабово-дубових лісів волосисто-осокових, формація ковили дніпровської, формація сальвінії плаваючої, формація альдрованди пухирчастої, формація водяного горіха плаваючого, формація латаття білого, формація латаття сніжно-білого, формація глечиків жовтих та ін.

Лісова рослинність на заплавах річок має невелике поширення. Вона представлена невеликими дубовими гайками. Між рідкими деревами переважають лучні трави, але серед них можна знайти і деякі лісові трав'янисті рослини, наприклад буквицю лікарську, суницю, ластовень лікарський, півники болотяні, перестріч гайовий, перестріч лучний, перестріч гребінчастий, конвалію, пижмо звичайне, вероніку дібровну, звіробій звичайний. Зрідка трапляються чагарники: бруслина європейська, терен кров'яний, а також такі чагарнички, як дрік

красильний, аморфа кушова та ін. На луках нерідко можна бачити також окремі дерева осока та деяких видів верб, в'яза гладенького, рідше тополі білої, груші, яблуні лісової. Іноді вони трапляються як домішка в дубових гайках. Зрідка можна зустріти й осокорові гайки та гайки з верби білої. Всі вони та дерева, що стоять окремо, властиві переважно прирусловій частині заплави або центральній її частині.

В притерасній частині заплави, в місцях надмірного зволоження водами джерел і з горбкуватим мікрорельєфом, зустрічаються ліси з пануванням у деревостані вільхи чорної - чорновільшанники, рідше вони трапляються на незаплавних зниженнях. В підліску вільхи чорної, іноді в значній кількості, можна бачити вербу попелясту, рідше і в незначній кількості - крушину ламку, рідко і поодинокі - вербу п'ятитичинкову, калину звичайну, жостір проносний, смородину чорну.

Детальний опис тваринного світу даної території не може бути здійснений через недостатню вивченість. Недостатньо вивчена фауна безхребетних тварин області, яка складається не менш ніж декількох тисяч видів. Серед видів тварин що зустрічаються найчастіше на території даного регіону можна віднести наступні. У лісах: серед ссавців - їжак, кріт, куниця, борсук, заєць-русак, білка, лисиця; серед птахів - куріпка, рябчик, дрізд, зозуля, дятел, синиця, сова, перепел, чаплі крук, ворона, грак; серед плазунів - гадюка, ящірка, вуж, мідянка. На сільськогосподарських угіддях: ссавці - миші, хом'яки, серед птахів - жайворонок, куріпка, шуліка чорний. У населених пунктах: серед ссавців - кажани, миші, пацюк чорний; серед птахів - голуб, ластівка, дрізд, зяблик, сич, голуб сизий, горобець, сорока, ворона.

Антропогенний вплив на довкілля (гідробудівництво, розорювання та забудова берегів, забруднення побутовими, сільськогосподарськими і промисловими стоками, тощо) створює ризик зниження біорізноманіття на даній території.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в природі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в природі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Використання територій ПЗС регламентується положеннями ВКУ, ст. 88, 59 та ЗКУ, п.4, та потребує при цьому дотримання водоохоронного режиму, максимального озеленення, благоустрою та обладнання місць відпочинку відповідно вимогам санітарних норм; благоустрою та інженерного облаштування берегів, що передбачено рішеннями генплану. В місцях де існуюча забудова безпосередньо межує з ПЗЗ, проектом передбачено встановлення її в розмірах до 10 м. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг.

Також, зазначається, що при провадженні господарської діяльності, на земельних ділянках, які розташовані в межах територій ПЗФ або перспективних природоохоронних територій потрібно

дотримуватись режиму використання території встановленого нормами Закону України «Про ПЗФ» та іншими правовими актами, які стосуються територій та об'єктів природної спадщини.

Оскільки в межах населеного пункту склалася зазначена ситуація, то тому діяльність в межах населеного пункту в першу чергу повинна бути зосереджена на збереженні всіх культурних та природних цінностей території. Будь які дії в межах таких територій мають бути узгоджені органами виконавчої влади в галузі охорони навколишнього середовища.

Радіологічна ситуація. Відповідно до постанови КМ України №106 від 23.07.1991 р. село Чайки не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт не розроблявся, радіаційне обстеження не виконувалось. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми згідно з БДУ-91. Виходу радону на поверхню не зареєстровано.

Ландшафти. Ландшафти території села Чайки відносяться до рівнинних хвойно-широколистяно-лісових ландшафтів. Переважно це терасові ландшафти із дерново-підзолистими піщаними ґрунтами на давньо алювіальних перевіяних пісках під суборами, заплавні ландшафти із лучними, дерновими, лучно-болотними ґрунтами на піщаних та суглинкових відкладах під рослинністю справжніх лук, водно-болотними асоціаціями та місцями із острівними заплавними лісами. Ландшафти території села Чайки Борщагівка відрізняються значною рекреаційною цінністю: лісонасадження складаються з високо фітонцидних порід деревних рослин, що зумовлює значний оздоровчий ефект від перебування в таких лісах.

Клімат і зміна клімату. Основною причиною зміни клімату є використання викопного палива та неефективне споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу. Середня температура поверхні планети піднялася близько на $1,1^{\circ}\text{C}$ з кінця ХІХ століття. Вчені вже не сумніваються, що ця зміна обумовлена в 32 основному збільшенням концентрації вуглекислого газу та інших антропогенних викидів в атмосфері.

Збереження існуючого стану використання території Борщагівської територіальної громади та с. Чайки призводить до загроз для екологічного стану через інтенсивне сільське господарство, діяльність ТЕЦ, транспорт та промисловість. Забудова разом із зменшенням площ зелених насаджень створює умови для формування теплових островів, які є загрозою для здоров'я людини через "теплові" стреси.

З іншого боку, наявність лісових масивів і підтримка сталого лісового господарства через збереження і, навіть, збільшення площ лісових насаджень чинитиме позитивний вплив на місцеві кліматичні умови, а також робить внесок у боротьбу із глобальною зміною клімату через підтримку лісових і болотних біотопів, що поглинають парникові гази.

Прогнозовані зміни клімату, якщо документ не буде затверджено. Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Київській області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України.

Зміна клімату - це найбільший виклик, з яким стикалося людство за всю історію. Водночас, це і можливість збудувати кращий світ, без нерівності й насилля. Оскільки корені цих проблем, в тому числі і впливу людини на клімат, лежать в існуючій економічній системі, орієнтованій на постійний ріст споживання. Тому відвернення кліматичної загрози не можливе без злагодженої співпраці усіх країн і, зрештою, усіх людей заради спільного блага. Найбільш характерними

проявами змін клімату є аномальна спека влітку, зміщення сезонів, підвищена кількість опадів, з якою не справляється зливово каналізація в населених пунктах. Так, згідно з даними Центральної геофізичної лабораторії, середньорічна температура у Києві на 2,1°C перевищила кліматичну норму. Загалом, у Києві було зафіксовано 24 температурні рекорди, при чому всі в бік перевищення попередніх значень. Також, це поява невластивих шкідників і хвороб рослин, що разом зі зміною погодних умов означає нові виклики для аграрного сектору області. Варто зазначити, що значний вплив на навколишнє природне середовище, який в свою чергу призводить до зміни клімату є діяльність людини. Суттєво покращило б ситуацію. скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Це відновні джерела енергії (ВДЕ) планети, генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива та атому.

На території Борщагівської сільської громади, як у всій Україні, спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. Локальний прояв потепління відповідний щодо зростання середніх температур, перегрівання поверхонь, зменшення води в річках, зміну та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб.

Атмосферне повітря. За умов збереження сучасних тенденцій функціонування села і інтенсивності транспортних потоків - основних забруднювачів повітря (житлово- комунального господарства, транспорт) слід очікувати рік від року коливання викидів забруднювальних речовин. Для села Чайки основним джерелом забруднення є пересувні джерела - автотранспорт, кількість якого має тенденцію до зростання. Причому значну частину придбаних автомобілів займають вживані авто. Відповідно слід очікувати поступового погіршення стану атмосферного повітря у населених пунктах через концентрацію автотранспорту та зростання обсягів забруднювальних викидів. Актуальною і все більше актуальною ставатиме проблема шумового забруднення від автотранспорту.

Прогнозовані зміни у динаміці та структурі викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. У зв'язку зі старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається незначне систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Стан дорожнього покриття має безпосередній вплив на кількість шкідливих викидів від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин. Сільська рада має збирати інформацію про джерела викидів та діючі дозволи від стаціонарних джерел забруднення у разі наявності таких джерел-забруднювачів. Згідно ЗУ Про охорону атмосферного повітря ст.11. викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися тільки після отримання дозволу. Згідно ст. 12 ЗУ Про охорону атмосферного повітря господарська чи інші види діяльності, пов'язані з порушенням умов і вимог до викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря і рівнів впливу фізичних та

біологічних факторів на його стан, передбачених дозволами, може бути обмежена, тимчасово заборонена (зупинена) або припинена відповідно до законодавства. Безконтрольна ситуація із викидами у сільській раді може призвести до загрозливих наслідків.

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено. За умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих речовин в ґрунтах, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання статистичних даних на рівні населеного пункту.

Поверхневі та підземні води. Дані спостережень ЦГО ім. Бориса Срезневського за останній звітний період свідчать про вплив антропогенного навантаження на якість води р. Дніпро, а відповідно і на р. Ірпінь і р. Борщагівка, яка протікає недалеко від села. За сукупністю гідробіологічних показників стан якості вод р. Дніпро відповідав 3 класу - помірно забруднені води.

У подальшому, при збереженні сучасного стану використання водних ресурсів, слід очікувати погіршення стану поверхневих вод через скиди підприємств комунального господарства та агрогосподарств. Причиною нестабільної роботи очисних та каналізаційних споруд є фізична зношеність та моральна застарілість обладнання, несвоєчасне проведення реконструкції під сучасні технології, поточних та капітальних ремонтів, інтенсивна житлова забудова без належної уваги до розвитку каналізаційних мереж. Є ймовірним забруднення водою внаслідок змиву із сільськогосподарських полів, що призводить до замулення річок, їх евтрофікації, накопичення забруднювальних речовин (важких металів, нафтопродуктів, пестицидів тощо) у зарегульованих водоймах (ставках) та у донних відкладах. Накопичення шкідливих відкладів у донних відкладах створює відкладену проблему забруднення водою нижче за течією, міграцію шкідливих речовин у Дніпро.

У межах села додатковий фактор забруднення - стоки використаних вод, забруднених поверхнево-активними речовинами, органічними речовинами, нафтопродуктами, особливо при відсутності належно працюючих каналізаційних і дощових мереж.

Відкриті землі та ґрунти. Важливою складовою стабільного екологічного стану території села є дотримання збалансованості у використанні земель, що полягає у запобіганні зростанню частки земель з інтенсивним використанням у сільському господарстві, під виробництво або видобування корисних копалин. За збереження сучасного стану землекористування ймовірно надмірне залучення вільних земель під забудову. Залишатиметься високий рівень залучення земель до інтенсивного використання у сільському господарстві. На землях, за умов збереження сучасного інтенсивного використання їх під рілля, слід очікувати подальшого розвитку ерозійних процесів, що призводитимуть до деградації ґрунтів: вітрової ерозії зважаючи на особливості ґрунтового покриву громади.

Серед забруднювачів ґрунтів, небезпечними вважаються ті, що містять токсичні та стабільні компоненти. Важкі метали (ВМ) та азотомісткі сполуки (АВС), які в основному входять до складу

органічних і мінеральних добрив, пестицидів, осадів стічних вод, що застосовуються у сільському господарстві. За своєю токсичністю та здатністю накопичуватись в окремих ланках харчових ланцюгів важкі метали (Pb, Cu, Zn, Mo, Co, Cd, V, Sn) та металоїди (As) можуть також бути сильними забруднювачами ґрунту. Використання у сільському господарстві мінеральних і органічних добрив, пестицидів, стічних вод та їх осадів, побутових і промислових відходів може призвести до забруднення ґрунту та суміжних із ним середовищ стійкими забруднювачами у вигляді ВМ та АВС. Розповсюдженість мікроелементів у ґрунтах впливає на надходження цих елементів у рослини та живі організми, що має велике значення для стану навколишнього середовища й здоров'я населення. Результати проведених досліджень показали, що активна реакція (рН) ґрунтів досліджуваному районів знаходилась у межах нейтральної, хоча мінімальне і максимальне значення відзначалось на рівні 5,5-7,45 при середньому - 6,75 рН. Фактична вологість ґрунтів досліджуваних районів характеризувалась помірними значеннями: від 2,6 до 10,8 % при середніх - 8,84 %. Вміст нітратів у ґрунтах присадибних ділянок знаходився на рівнях значно нижчих ГДК (130 мг/кг): від 2,2 до 63,8 при середньому 27,72 мг/кг ґрунту, тобто у 4 рази менше ГДК.

Прогнозовані зміни у складі та обсягах відходів. Передбачається ймовірні коливання в обсягах побутових відходів, що виробляються населенням села, туристами та рекреантами. Передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із зростанням кількості стихійних сміттєзвалищ, утворення нових сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих речовин в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Важливо, серед першочергових заходів вирішити питання із збиранням та вивезенням сміття, а також провести інформаційно-просвітницькі кампанії серед населення з метою підвищення їх свідомого відношення до питання поводження з відходами. Місця наявних несанкціонованих сміттєзвалищ мають бути виявлені та прийняті міри щодо їх утилізації.

Зауважимо, що згідно ЗУ Про відходи забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Захоронення відходів у надрах допускається у виняткових випадках за результатами спеціальних досліджень з дотриманням норм і правил, передбачених законодавством України. Згідно ст.42 ЗУ Про відходи особи винні у порушенні у сфері поводження з відходами несуть відповідальність.

Згідно ст.9 ЗУ про відходи територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник

яких невідомий (безхазяйні відходи). Згідно ст.12 відходи, щодо яких не встановлено власника або власник яких невідомий, вважаються безхазяйними.

Згідно ст.21 ЗУ Про відходи Стаття 21. органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують:

- а) виконання вимог законодавства про відходи;
- б) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів;
- в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів;
- г) затвердження місцевих і регіональних програм поводження з відходами та контроль за їх виконанням;
- д) вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами;
- е) вирішення питань щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами;
- є) координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що знаходяться на їх території, в межах компетенції;
- з) здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами на своїй території;
- и) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів;
- і) сприяння роз'ясненню законодавства про відходи серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини;
- ї) здійснення інших повноважень відповідно до законів України;
- й) надання згоди на розміщення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю;
- м) здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про відходи.

Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.

Біорізноманіття та природно-заповідний фонд. Тривала господарська діяльність значно змінила природне середовище і призвела до змін майже всіх компонентів ландшафтів - рослинний і тваринний світ, ґрунти, ґрунтові і підземні води. Внаслідок цього первинна природна рослинність зберіглася на незначних площах, зокрема у заболочених місцях заплав, на схилах річкових долин, лісах. Через вплив людини відбувається суттєва зміна середовища існування об'єктів рослинного та тваринного світу, що значним чином впливає на видовий та кількісний склад флори і фауни на території села.

Основні загрози для біорізноманіття у зв'язку із сучасним станом використання території громади, спричиняються скороченням площі і фрагментацією ландшафтів, що збереглись у природному стані та є середовищем існування видів флори і фауни. Такі фактори як інтенсивне

сільське господарство, вилучення земель під забудову та транспортні мережі, забруднення компонентів природи є причиною загроз і втратою високого рівня біорізноманіття.

Стан об'єктів і територій природно-заповідного фонду може зазнавати негативного впливу через незаконну діяльність, пов'язану із надмірним використанням природних ресурсів, порушення природоохоронного режиму. Також слід звернути увагу на лісові пожежі, як призводять до знищення лісів, а відтак і середовищ існування видів флори і фауни, у тому числі цінних природних комплексів.

Території, що можуть бути включені до складу ПЗФ. Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 - 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами.

На виконання Закону України «Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки» та Закону України «Про екологічну мережу України» у 2011 році відповідно до Програми «Охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів Київської області на період до 2011 року» затвердженої рішенням Київської обласної ради від 06.11.2007 № 198-13-V було розроблено Регіональну схему екологічної мережі Київської області, яку затверджено рішенням Київської обласної ради від 07.10.2014 №849-43-VI.

За умов збереження сучасного стану використання території (якщо Проект НЕ буде затверджено) екологічні проблеми і поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться незмінним, а саме:

- викиди автотранспорту, як транзитного так і локального продовжуватимуть забруднювати атмосферне повітря;
- викиди існуючих на території міської громади промислових та комунальних підприємств (котелень) будуть джерелами зниження якості повітря;
- вогнищеві лісові пожежі тощо створюватимуть смог та забруднюватимуть довкілля продуктами горіння;
- викиди від роботи виробництв, розташованих в місті Українка потенційно не зменшаться;
- продовжуватиметься забруднення поверхневих та підземних вод через втрати води з мереж централізованої каналізації та внаслідок неналежної очистки стічних вод;
- родючість ґрунтів залишатиметься низькою, деградація ґрунтів потенційно збільшуватиметься;
- енерго- й ресурсозатратність житлово-комунального господарства зростатиме;
- невирішеність проблеми утилізації відходів залишиться;
- матеріально-технічна база об'єктів рекреації та туризму залишатиметься зношеною;
- існують загрози виникнення надзвичайних ситуацій природного, природноантропогенного

характеру, можливі підтоплення територій.

У разі не прийняття Проекту, інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті села Чайки сприятиме збільшенню та накопиченню екологічних негараздів, а незадовільний стан інфраструктури може нести загрози техногенного характеру. Виникатиме кумулятивний ефект екологічних та соціально-економічних проблем, що ускладнить екологічну ситуацію, невирішеність їх не тільки поглибить кризу, але й поставить під загрозу вирішення основних соціальних проблем та діяльності громади на засадах збалансованого розвитку. Особливу загрозу становитиме проблема забруднення вод, атмосферного повітря та виникнення надзвичайних ситуацій природного, природноантропогенного характеру.

У випадку прийняття Проекту змін до Генерального плану характеристики стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я суттєво не зміняться в найближчій перспективі.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Планувальні рішення ДДП розроблені для всієї території села Чайки і, відповідно до здійсненого аналізу природних умов та існуючого стану соціального середовища, більшість цілей і завдань, що закладені у ДДП, викликатимуть покращення стану довкілля в межах села.

Ландшафтні особливості території - поєднання борових надзаплавно-терасових та заплавних ландшафтів, - на якій розміщене село, є чутливими до антропогенних впливів. Ландшафтно-грунтові умови сприятливі для інтенсивної міграції хімічних забруднювачів, сприяють накопиченню забруднювачів у рухомих формах, доступних для рослин, у тому числі сільськогосподарських, такі умови не створюють бар'єрів для потрапляння забруднювачів у підземні, зокрема ґрунтові води. Ландшафти заплави високочутливі до рекреаційного навантаження, надмірні кількості відпочивальників можуть призводити до деградації цінних ландшафтів, створюють загрозу ландшафтному та біорізноманіттю. Природний рослинний покрив заплави і надзаплавних терас сформований у особливих умовах місцезростання (водний режим, фізико-хімічні умови тощо), тому є чутливим до змін клімату. Незначне коливання температури може призводити до зниження біорізноманіття.

Не дивлячись на ряд негативних впливів (забруднення атмосферного повітря вихлопами, вторинне забруднення ґрунтів та води, фрагментацію оселищ та ландшафтів) навіть такі рішення ДДП як:

- Розбудова кладовища
- Проектування розширення вуличної та дорожньої мережі та інфраструктури
- Збільшення житлового фонду та комунально-побутового та господарського сектору

ДДП матиме, в сукупності, позитивний еколого-економічний ефект, а негативні впливи частково нівелюватимуться еколого орієнтованими заходами, що закладені в ДДП для зменшення впливу на довкілля (енергозберігаючі технології, озеленення, електрифікація транспорту, каналізація та очистка стоків, покращання ситуації з ТПВ та ін.)

Планувальні рішення ДДП, в ході здійснення СЕО, проаналізовані щодо характеру їхніх впливів на стан навколишнього середовища і зведені в таблицю нижче за оцінкою

впливів по компонентах природи (клімат, атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, вільні землі, ґрунти) і соціальне середовище (людина і здоров'я; образ ландшафту, культурна спадщина).

Аналіз проектних рішень (що виступають факторами, ймовірного впливу та можуть призвести до екологічних проблем і ризиків під час реалізації планувальних рішень Генерального плану) щодо характеру їхнього впливу на стан навколишнього середовища у розрізі окремих складових і компонентів довкіллям.

Проектні рішення ДДП/фактори впливу.	клімат	атмосферне повітря	поверхневі і підземні води	біорізноманіття	природно-заповідний фонд	вільні землі	ґрунти	образ ландшафту	культурна спадщина	людина і здоров'я
Житлова багатоквартирна забудова.	-	0	-	-	0	+	-	0	0	+
Житлова садибна.	-	0	-	-	0	+	-	0	0	+
Комунальна забудова території свердловин та станції другого підйому, котельні, ГРП, КНС, пожежне депо, кладовище, комунально-складські зони	0	0		0	0	+		0	0	+
Громадська зона: Передбачається: будівництво центрів культурно-побутового обслуговування додатково до існуючих		0			0	+		0	0	+
Зелені насадження різних категорій: природні ландшафти, загального користування, лісопаркові та лугопаркові території та окремі ділянки зелених насаджень спеціального призначення. Площу озеленених територій загального користування (парків, садів, скверів, бульварів), розміщуваних на території села, згідно з ДБН Б 2.2-12-2019 пункт 8.1, прийнято відповідно до таблиці 8.1 для сільських поселень зони центрального та східного лісостепу - 12 м ² /чол.: 214300x12=257,16 га.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Території віднесені до ПЗФ - частина територій лісогосподарського призначення, землі ПЗФ та перспективні угіддя.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Об'єднана централізована система водопостачання на господарсько-питні та протипожежні потреби з введенням водопроводу в кожную будівлю (3 зони водопостачання).	0	0	+	0	0	+	+	0	0	+

Централізована мережа господарсько- побутової каналізації комбінована система каналізування, централізована мережа господарсько-побутової каналізації з відведенням стічних вод на проектні очисні споруди господарсько-побутової каналізації централізовані системи господарсько-побутової каналізації з відведенням стічних вод на проектні локальні очисні споруди для кожної з окремих ділянок житлової забудови.	0	0	+	+	+	0	+	0	0	+
Комбінована система санітарного очищення від твердих побутових відходів.	+	+	+	0	0	0	+	0	0	+
Планувальна структура вуличної мережі запроектована в межах існуючої забудови.	-	-	-	0	0	0	-	0	0	-

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Відносини у галузі охорони навколишнього природного середовища в Україні регулюються Законом «Про охорону навколишнього природного середовища», а також земельним, водним, лісовим законодавством, законодавством про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та іншим спеціальним законодавством.

Екологічна ситуація на території села Чайки, як складової Борщагівської сільської громади характеризується відносно негативним станом окремих компонентів навколишнього природного середовища. Інтенсивне природокористування призвело до погіршення якості ґрунтів, поверхневих вод; накопичення значних об'ємів твердих і рідких відходів; забруднення атмосферного повітря автотранспортом та промисловим виробництвом; часткової втрати ландшафтного та біологічного різноманіття.

Недосконалою залишається діюча система управління станом навколишнього природного середовища, що пов'язано, зокрема, з недостатньою ефективністю функціонування відповідної системи моніторингу. Перспектива вирішення вказаних проблем, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища в межах села, передбачає необхідність консолідації дій і рішень при реалізації відповідної регіональної та загальнонаціональної екологічної політики.

Проектні рішення цілковито інтегрують в себе та співвідносяться із стратегічними цілями з охорони довкілля та охорони здоров'я населення, визначені у Законі України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2029 року» від 28 лютого 2019 року, Національному плані управління відходами на період до 2029 року, затвердженому Розпорядженням Кабінету Міністрів України №117-р від 20 лютого 2019 року Паризькій угоді, ратифікованій Законом України №1469 від 14 липня 2016 року та іншими нормативно-правовими актами. Концепція комплексних регіональних програм з охорони навколишнього природного середовища визначає основні напрями регіональної екологічної політики, метою якої є стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища регіону до рівня, необхідного для гарантування екологічно безпечного природного середовища

для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем. У зв'язку із характерними природними умовами та існуючою системою природокористування на території Борщагівської громади склалася наступна екологічна ситуація.

Існуючі екологічні проблеми, в цілому, можна класифікувати як проблеми природного та антропогенного характеру. До екологічних проблем природного характеру можна віднести негативні прояви фізико-географічних, геологічних та інших природних процесів, що відбуваються в геосистемах по території - площинна, лінійна ерозія, пилові бурі, підтоплення, заболочування, засолення ґрунтів та інші. Проте, більшість екологічних негараздів на території громади прямо чи опосередковано зумовлено діяльністю людини та пов'язані із некерованим і нераціональним природокористуванням. Найбільші існуючі екологічні негаразди антропогенного характеру стосуються:

- Забруднення компонентів навколишнього середовища - атмосферного повітря, водних об'єктів, ґрунтів, радіаційне забруднення, як наслідок Чорнобильської катастрофи

- Нераціонального використання природних ресурсів наявних на території області - деградація і погіршення якісного стану ґрунтів, водна та вітрова ерозія ґрунтів внаслідок зведення насаджень та не правильного землекористування, зведення лісів (несанкціоновані вирубки), використання земель не за призначенням (виведення цінних, охоронюваних, рекреаційних земель під забудову), наслідки від не виправданої меліорації, забруднення ТПВ, некерована та нераціонально організована рекреація та туризм тощо

- Наслідки, аварійного та стихійного характеру, явищ природного та природно-антропогенного походження - лісові пожежі, виробничі та інші техногенні аварії, пилові бурі, втрата біологічного різноманіття та фрагментація оселищ, надмірне та некероване застосування хімікатів с/г призначення, потрапляння яких у водойми спричиняє їх евтрофікацію та ряд інших екологічних лих.

До основних екологічних проблем території села Чайки можна віднести наступні:

- знищення зелених насаджень; відсутність налагодженої системи збору та вивезення відходів на території громади,

- наявність несанкціонованих сміттєзвалищ, відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів;

- розораність земель та деградація ґрунтового покриву,

- відсутність достовірної інформації про кількість викидів, джерела таких викидів та діючі дозволи на викиди від стаціонарних джерел забруднення в громаді.

У аналітичній таблиці яку подано нижче проаналізовано основні екологічні проблеми села Чайки з точки зору їхнього суттєвого впливу на конкретні природні компоненти - повітря, ґрунти, поверхневі і ґрунтові води, біо- та ландшафтне різноманіття, які зазнають негативного впливу.

Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу
---------------------	--------------------------------

	Здоров'я та благополуччя населення	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Грунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біоти	Образ ландшафту
Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване). Водопостачання значної частини населення відбувається з неперевіраних індивідуальних джерел водопостачання.	+		+	+	+	+		
Низька екологічна свідомість при використанні води.	+		+	+	+			
Забруднення стічними водами виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи	+		+	+	+	+	+	
Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження.	+	+	+	+	+	+	+	+
Наявність та утворення нових стихійних сміттєзвалищ, відсутність налагодженої системи збору та вивезення сміття.	+	+	+	+	+	+	+	+
Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.		+	+	+	+	+	+	+
Не впорядкованість та знищення зелених насаджень, знеліснення.	+	+	+			+	+	+
Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Відсутність актуальних дозволів на викиди у всіх забруднювачів повітря.	+	+	+	+	+	+		
Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку.	+	+	+	+	+	+	+	+
Відсутність винесених меж в природі ПЗФ, недостатність інформування населення щодо режиму використання таких територій, дуже низький % ПЗФ.	+						+	+
Забудова та інтенсивне трансформуюче природокористування в водозахисних смугах.			+	+	+	+	+	+

Стан атмосферного повітря села Чайки.

Інтегральний показник (K_m) метеорологічного потенціалу атмосфери визначається за формулою: $K_m = (B_1 + T) / (O + B_2)$ і визначає умови проходження процесів, що пов'язані із забрудненням атмосфери (розсіювання забруднювачів, самоочищення, накопичення тощо). Якщо значення K_m більше одиниці, то переважають процеси накопичення шкідливих речовин у повітрі, а отже, і на території. При умові K_m менше одиниці в атмосфері відбуваються процеси розсіювання, самоочищення повітря (Районування України за потенціалом забруднення).

$$K_m = (34.8 + 36.6) / (121 + 65.97) = 0.38$$

За метеорологічними показниками повторюваності днів (%) зі швидкістю вітру від нуля до одного метра за секунду ($B_1 = 34.8$), від кількості днів з туманами ($T = 36.6$), з опадами від 0,5 мм і більше ($O = 121$), від повторюваної кількості днів (%) зі швидкістю вітру від 5 м/с і більше ($B_2 = 65.97$) та інтегральним показником метеопотенціалу атмосфери ($K_m = 0.38$) населений пункт можна віднести до територій із відносно сприятливими умовами проходження процесів розсіювання, самоочищення повітря при забрудненні атмосферного повітря, накопиченні шкідливих речовин у повітрі.

Забруднення повітря на території села відбувається за рахунок викидів від стаціонарних і пересувних джерел. Особливим і відчутним чинником короткочасного впливу із надзвичайною шкідливістю для стану повітря та здоров'я населення територіальної громади є лісові пожежі та горіння торфовищ в межах заплавл, які періодично виникають внаслідок специфічних погодних та кліматичних умов у цілому, а також внаслідок недбалого природокористування та навмисних підпалів.. Зазначені ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення.

Суттєвим джерелом забруднення виступає автотранспорт, основна частка викидів по місту припадає на пересувні джерела, переважно від автотранспорту. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов.

Зростання викидів забруднюючих речовин спричинених викидами транспортних засобів в атмосферне повітря є дуже важливою тенденцією, і ймовірно продовжуватиметься, оскільки існує потенціал для подальшого зростання рівня автомобілізації. Таким чином забруднення повітря на ділянках магістральних вулиць з підвищеною інтенсивністю руху буде постійно мати ризики негативного впливу на стан здоров'я населення, ґрунт та рослинність прилеглих ділянок, оскільки рух транспорту має підвищену інтенсивність протягом більшої частини тижня з невеликим зниженням у вихідні дні. Відповідно до загальних прогностичних тенденцій збільшення рівня автомобілізації, зростання інтенсивності руху автотранспорту на магістральних вулицях міста очікується в кількості 3% на рік, а на кінець розрахункового періоду потенційне збільшення показників інтенсивності руху може збільшитися в 1,6 рази, що в свою чергу спричинить негативний вплив на якість атмосферного повітря та на здоров'я населення. Тому на перспективу з метою раціонального розподілення транспортних потоків в населеному пункті передбачається будівництво нових вулиць та технічна модернізація існуючих магістральних вулиць.

Для поліпшення атмосферного повітря необхідно передбачити максимально можливе дендрологічне оформлення території; озеленення територій санітарно-захисних зон підприємств та придорожніх територій рядовою посадкою високих дерев з широкою та густою кроною, а знизу кущами. Такий спосіб висадки придорожніх зелених смуг шириною 25-30 м із липи, клену, тополі знижують концентрацію окису вуглецю та сірки в житловій зоні в 1,5-2 рази. Позитивно впливають на якість повітря лісові масиви, які розташовані на околицях міста.

Зелені насадження села займають важливе місце у вирішенні проблем поліпшення стану навколишнього природного середовища та охорони здоров'я, виконують комплекс оздоровчих, рекреаційних, захисних функцій, виступають стабілізатором екологічної рівноваги.

За функціональними ознаками міські зелені насадження діляться на три групи:

загального користування - насадження, розташовані на території парку та скверів, між квартальних територіях або при групі житлових будинків;

обмеженого користування - насадження на територіях житлової забудови, навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, культурно-освітніх і спортивно-оздоровчих установ, тощо;

спеціального призначення - насадження вздовж доріг і вулиць, на ділянках санітарно-захисних зон промислових підприємств, ЛЕП, тощо.

З метою охорони і збереження зелених насаджень, їх утримання у здоровому і упорядкованому стані, створення бази даних для розроблення програм будівництва, відновлення та експлуатації

об'єктів зеленого господарства, у відповідності до Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України необхідно здійснити інвентаризацію зелених насаджень с. Чайки Борщагівка та приєднаних до нього сільських населених пунктів.

Екологічна ситуація в галузі водокористування.

Забруднення поверхневих вод обумовлене скидами недостатньо очищених і забруднених стічних вод у водойми комунальними службами та жителями села, що розташовані в межах басейну р. Дніпро.

Вміст розчиненого у воді кисню у розрізі Київського водосховища становить від 9,1 до 9,5 мгО₂/дм³.

Вміст специфічних забруднюючих речовин у водах контрольованої лабораторією частини басейну був наступним:

- вміст радіонуклідів стронцію та цезію знаходився на рівнях меж мінімально детектуючої активності вимірювальних приладів (0,1 Бк/дм³);
- пріоритетні органічні синтетичні речовини – пестициди, поліаромантичні та леткі органічні сполуки – знаходяться ні рівнях фіксованих мінімальних значень показників;
- пріоритетні неорганічні речовини (важкі метали та ртуть) – фіксується у межах водних об'єктів Київської області підвищений вміст у водах свинцю, нікелю та хрому.

Загалом, на сьогодні не можливо в повній мірі відслідкувати зміни в динаміці якості води із-за відсутності у повній мірі необхідних умов відбору та здійснення необхідних об'ємів дослідження. Частина створів знаходилася у небезпечних місцях, у межах бойових дій, або на окупованих територіях.

Безпосередньо для села джерелом забруднення водойм є стік зливових вод, який формується на сельбищній території, ділянках комунальних та господарських підприємств, за умови нерозвинутості або відсутності мережі каналізації дощових/стічних вод та їхнє скидання у поверхневі водойми без очищення. Окрім того, інтенсивне навантаження меліоративних систем на заплави річок та їх неналежне утримання погіршують природну здатність річок до самоочищення. Наявність ділянок, що зазнають підтоплення та можливого затоплення повеневими водами 1%-ї забезпеченості погіршують санітарний стан територій та приміщень ускладнюючи їх обслуговування. Можливість проходження паводків 1%-ї забезпеченості створюють ризики матеріальних втрат для житлової забудови, що розташована в межах зони затоплення.

Поверхневі водойми в межах села отримують техногенне навантаження через відсутність достатньо розвинутої зливної мережі та очисних споруд на їх випусках, замуленість водойм, поширення стихійних смітників в заплавах територіях. Садибна забудова не каналізована, мешканці користуються вигребами з наступним вивозом асенізаційними машинами та скидом у встановлених місцях. Додатковим суттєвим фактором, що обумовлює незадовільний екологічний стан водних об'єктів є багаторічне антропогенне навантаження на екосистему річок через проведення великих об'ємів меліоративних (осушувальних), русло випрямних (дренажні канали), берегозахисних та днопоглиблювальних робіт, в результаті чого було суттєво змінено природний гідрологічний режим річок. В кінцевому результаті це спричинило негативний ефект на екологічний стан водних екосистем річок. Основною причиною незадовільного стану водних об'єктів та прибережних ділянок річок є уповільнений водообмін і застійні явища у штучно створених водоймах, осушувальних каналах та їх обмілілих ділянках, через що водойми у

заплавах річок в літній період зазнають інтенсивних евтрофікаційних процесів з існуванням постійної загрози розвитку синьо-зелених водоростей та промерзання взимку і значно послаблює природну здатність водойм до самоочищення. Окрім того існує певний вплив господарської діяльності в заплавах річок, який насамперед полягає у забрудненні водних ресурсів та засміченні берегів.

Неефективне використання земель в межах меліорованих заплавл, призводить до їх часткової деградації, періодичне горіння торфовищ створює ризики для здоров'я населення.

Проблемою у водокористуванні є також порушення у деяких випадках захисних зон водних об'єктів, що в свою чергу може призвести до проблеми підняття рівнів води у річках та масованого затоплення прилеглих територій. Вирішенням цієї проблеми може бути врегулювання питань дотримання норм охорони водних об'єктів при господарській діяльності.

Забезпечення питною водою для більшості населення, що має високу якість і не має ризику для здоров'я населення.

Постійно здійснюються роботи з розвитку, реконструкції та переоснащення мереж та споруд системи централізованого водопостачання, що дає підстави припускати достатньо високий рівень забезпечення в майбутньому якісною питною водою і відсутності ризиків для здоров'я населення.

У майбутньому, без вжиття заходів для зменшення техногенного навантаження на водні екосистеми, адаптації до змін клімату, продовжиться тенденція до зниження якості води річок. Адже природна здатність річок до самоочищення залежить в тому числі від загального річного водного стоку на площі водозбірного басейну річки, який протягом останніх 10 років мав тенденцію до скорочення.

Можна зробити висновок, що через відсутність системи збору дощових вод, відсутність або неефективна робота локальних очисних споруд, а також уповільнений водообмін і застійні явища на ділянках водойм призводять до постійного забруднення поверхневих вод, що підвищує ризики захворювань, що передаються водою при рекреаційному використанні водойм в неорганізований місцях.

Екологічна ситуація в галузі землекористування та стан ґрунтів.

Забруднювачами земельних ресурсів є в основному накопичувачі побутових відходів (сміттєзвалища, мулові майданчики), склади непридатних пестицидів і агрохімікатів та промислові відходи, стихійні сміттєзвалища тощо.

Основним напрямком з охорони земель, підвищення родючості ґрунтів і економії енергоресурсів повинні стати впровадження нових технологій вирощування сільськогосподарських культур, у тому числі ґрунтозахисних та енергозберігаючих, проведення робіт по вилученню з інтенсивного обробітку малопродуктивних, ерозійно-небезпечних земель, впровадження ґрунтозахисної-меліоративної та агроландшафтної організації території.

Із несприятливих інженерно-геологічних факторів, що впливають на освоєння території та потребують інженерної підготовки, поширені підтоплення, місцями заболоченість, ймовірність затоплення паводково-повеневими водами, на піщаних ґрунтах - вітрова ерозія. В інженерно-геологічному відношенні територія розташована в межах зони регіонального підвищеного рівня залягання ґрунтових вод. На переважній частині території рівні ґрунтових вод знаходяться дещо нижче 3 м (3-5 м і глибше). Проте в заплавах, на прилеглих до них територіях, та в локальних зниженнях поверхні спостерігаються більш високі рівні (1-3 м) - територія зазнає підтоплення, а

місцями, малими ділянками - заболочення (з рівнями ґрунтових вод менше 1 м).

Забруднення ґрунтів на території села створюють несанкціоновані стихійні сміттєзвалища. Низький рівень екологічної освіти (свідомості населення), культури поводження з твердими побутовими відходами та відходами ремонтно-будівельних робіт, відсутність можливостей утилізації ТПВ призводить до подальшого забруднення села та прилеглих територій.

У межах села, наявні порушені ділянки, що потребують рекультивації та благоустрою. Виходячи з оцінки поточного стану ґрунтового покриву та використання земельних ресурсів, можна виділити наступні ключові проблеми міста у цій сфері:

наявність стихійних смітників та порушених ділянок земель, що потребують рекультивації;

наявність значних площ, що зазнають підтоплення з локальними процесами заболочення та затоплення паводково-повеневими водами 1% та 10% забезпеченості;

значні за площею території неефективного сільськогосподарського використання, що періодично виступають джерелом природно- техногенної небезпеки та створюють ризики для здоров'я населення.

Проблема інженерно-геологічних умов земель обумовлена як природними (ландшафтними, паводковими, зливовими дощами) так і антропогенними факторами (неефективна господарська діяльність, відсутність профілактичних заходів). Ця тенденція більш ймовірно залишиться такою і надалі у випадку, якщо не будуть вжиті належні заходи. Виконання заходів є особливо важливим для досягнення цілей та напрямків визначених низкою місцевих та регіональних програм та забезпечення умов сталого соціально- економічного розвитку міста. Ця проблема вважається пріоритетною і її вплив на розвиток міста розглядається як негативний.

Екологічні проблеми збереження біологічного та ландшафтного різноманіття.

До ризиків зниження біорізноманіття на території села Чайки відносяться дуже повільне і неефективне, виконання заходів регіональної програми "Київщина заповідна", Регіональної схеми екологічної мережі Київської області, в тому числі в питаннях визначення особливо цінних ділянок, які є перспективними для заповідання з подальшим наданням їм статусу природно-заповідного фонду; скорочення площ з природним рослинним покривом; наявність порушених ділянок зі зритим рослинним покривом, стихійних сміттєзвалищ.

Проблеми утворення та накопичення відходів.

Система санітарного очищення населених пунктів Української міської територіальної громади - планово-регулярна, здійснюється за допомогою контейнерів. Існуюча тенденція до збільшення обсягів утворених відходів, більш ймовірно не матиме різких коливань найближчим часом, але в довготривалій перспективі матиме поступове зростання, тому впровадження ефективної системи поводження з відходами є вкрай необхідним. Зростання обсягів відходів призводить до негативного впливу на навколишнє середовище та створює ризики впливу на здоров'я населення. Розвиток системи поводження з відходами є одним із пріоритетних завдань органів в сфері охорони навколишнього природного середовища. В даній сфері розроблені програми державного і регіонального рівня. Очікується, що їх реалізація забезпечить досягнення екологічних стандартів в сфері поводження з відходами на місцевому рівні.

Створення та благоустрій території перспективного кладовища покращення його екологічного та естетичного стану є одним з пріоритетних напрямків як господарської діяльності.

Чинники впливу на стан здоров'я та захворюваність населення с. Чайки.

До чинників впливу на захворюваність та стани здоров'я населення: соціально-економічні, зокрема, рівень соціальної інфраструктури, умови життя та праці, можливості оздоровлення, доходи та витрати населення, рівень життя тощо; генетичні;

стан навколишнього природного середовища (що обумовлюється як природними так і антропогенними факторами);

медико-географічними, зокрема, географія/наявність та рівень системи охорони здоров'я.

Загальні медико-демографічні та медико-географічні дослідження свідчать, що на чинники з першої групи (паління, вживання наркотиків, зловживання алкоголем, праця в шкідливих умовах, нераціональне харчування, стреси, гіподинамія, незадовільні побутові умови та урбанізація) припадає 51-52% загального впливу. На чинники третьої групи - навколишнє природне середовище (забруднення повітря, води, ґрунту, фізичні фактори впливу) припадає - 20-21% впливів. Генетично-біологічні фактори (спадковість, стать тощо) впливають - на 19-20%. На групу факторів, пов'язаних із обсягом і якістю медичного обслуговування (забезпеченість об'єктами медичної інфраструктури та фахівцями, своєчасність та якість лікування, вакцинація, періодичність медичних обстежень, державне фінансування медичної сфери тощо) - 8-9% впливу.

Отже, найбільшими ризиками впливу на стан здоров'я населення, які стосуються ДДП відносимо: якість атмосферного повітря, недостатній рівень забезпечення обслуговуючою інфраструктурою, особливо в напрямку забезпечення належного рівня охорони здоров'я та якості життя, зокрема, закладами охорони здоров'я та лікування, закладами середньої освіти та позашкільної діяльності, об'єктами лікувально-оздоровчого, рекреаційного, туристичного спрямування.

Показники існуючого стану використання території села щодо забезпеченості жителів закладами охорони здоров'я не відповідають державним будівельним нормам.

Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС та радіаційне забруднення.

Середньомісячні значення потужності експозиційної дози (ПЕД) гамма-випромінення по станціях спостережень і лабораторного контролю (СЛК) Київської області надає відділ радіаційно-екологічного контролю Центральної геофізичної обсерваторії ім.Б.Срезневського. Наведені дані свідчать про те, що радіаційний фон практично по всій території є сталим та знаходиться в межах доаварійних рівнів, обумовлених головним чином природними радіоактивними ізотопами та космічним випромінюванням.

Середнє значення ПЕД гамма-випромінювання на території Київської області становить 12 мкР/год.

Середньомісячні значення потужності еквівалентної дози радіаційного опромінення по автоматизованих постах спостереження за станом забруднення атмосферного повітря області надає департамент екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації. Середнє значення потужності еквівалентної дози радіаційного опромінення на території Київської області становить 0,10 мкЗв/год.

В рамках здійснення СЕО були визначені ключові екологічні цілі та завдання, їх відношення до містобудівної документації, та визначені можливості їх врахування в подальшому. На основі аналізу екологічної ситуації та проектних рішень, прийнятих у проекті розроблення ДДП були визначені ключові актуальні питання, що потребують оцінки.

Основні ризики	Характеристика ризиків	Територіальність планувального рішення, як фактору впливу	Заходи, визначені проектом ДДП
Забруднення атмосферного повітря	Викиди забруднюючих речовин стаціонарними та пересувними джерелами, акустичне, шумове та електромагнітне забруднення	Магістральні вулиці; ділянки виробничого призначення; головні споруди системи централізованого тепло-енергопостачання; транспортні артерії тощо; об'єкти залізничної інфраструктури та транспорту, об'єкти енергопостачання	Покращувальний розвиток вулично- дорожньої мережі, реконструкція та будівництво доріг та вулиць; модернізація існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, реконструкція старих ділянок та споруд електропостачання та мережі тощо, Озеленення вулиць, територій із житловою, комунальною та господарсько- виробничою забудовою.
Вплив на здоров'я населення та на якість життя	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту та промислових об'єктів	Перелік об'єктів із особливо негативними впливами над компоненти середовища вказані по тексту розділу	Розвиток вулично - дорожньої мережі населених пунктів та на території області в цілому шляхом часткової/повної реконструкції існуючих вулиць й доріг та будівництва нових; модернізація, структурна трансформація промисловості, сільського господарства, транспорту.
	Забруднення підземних та поверхневих вод		здійснення контролю за якістю питної води; проведення модернізації насосного обладнання; здійснення комплексної реконструкції існуючих водопроводів зі збільшення продуктивності при необхідності;
	Забруднення ґрунтів (хімічне, органічне та мікробіологічне)	зон впливу місць видалення відходів, житлової зони, пляжів, зони впливу промислових підприємств, транспортних магістралей тощо	Здійснення контролю за забрудненнями, рекультивация земель, покращання ситуації у поводженні із відходами
	Антисанітарний стан деяких фрагментів заплав річки	Заплава річок та інших водойм	Для попередження захворювань на малярію необхідно ліквідувати заболоченість і покращити санітарно- гігієнічний стан водойм

	ТПВ	ймовірність механічного забруднення земель через накопичення ТПВ, зокрема, існує тенденція до збільшення обсягу крупногабаритних відходів, значну частину яких складатиме відпрацьована побутова техніка, будівельних відходів та сміття тощо	вдосконалення системи збирання, знешкодження, утилізації сміття, вирішення проблеми відсутності достатньої кількості сміттерероблюваних підприємств, сміттєзвалищ та відстійників із сучасними технологіями утилізації
Стан об'єктів поверхневих та підземних вод	Скид поверхневого стоку без очистки, погіршення гідрологічного режиму річок, незадовільний технічний стан дренажних систем, забруднення пестицидами та органічними речовинами. Зарегулювання русел водних об'єктів гідронамивом значних товщ піску та інтенсивне природокористування	сельбищні території, заплави річок, с/г території землі водоохоронних смуг рекреаційні землі	розвиток системи дощової каналізації; виконання комплексу гідротехнічних заходів; ландшафтне упорядкування прибережних територій водойм; повсюдна реконструкція каналізаційних та очисних споруд, створення централізованої систем каналізації з єдиними площадками очисних споруд, доведення потужностей систем каналізації відповідно до потужностей систем водопостачання та ряд інших заходів реконструкції очисних споруд з влаштуванням споруд повного біологічного очищення з використанням очисних установок з термічною та механічною обробкою осадів у закритих приміщеннях; передбачається влаштування локальних очисних споруд, що мають бути розташовані на присадибних ділянках. Дотримання норм щодо природокористування у межах водо- та лісоохоронних зон. Контроль за антропогенним навантаженням
	Недосконалість та відсутність встановлених меж прибережних захисних смуг водойм	Річки та інші водні об'єкти	Надання пропозицій щодо встановлення ПЗС водойм природного та штучного походження, що передбачаються для здійснення природокористування

	Нерегульованість рекреаційної діяльності та навантажень з-за неупорядкованості рекреаційних зон	Повсюдно в межах населених пунктів та в зелених зонах населених пунктів: паркові, лісопаркові, лісові території, а також луки та гідропарки в прибережних смугах озер, ставків, кар'єрів, річок тощо	Створення та облаштування існуючих місць для коротривалого відпочинку, а також розбудова та планування оздоровчо-відпочинкових зон для довготривалої рекреації населення та моніторинг рекреаційної діяльності
Негативні впливи на ландшафтне та біологічне різноманіття: дигресія ландшафтів; втрата привабливого образу ландшафтів; втрата ландшафтного різноманіття; втрата унікальності природних та культурних ландшафтів	Недостатність впорядкованих рекреаційних зон (в тому числі за наявності неорганізованих водойм) і відповідно, нерегульовані навантаження на окремі рекреаційні природні системи	Повсюдно в межах населеного пункту та в зелених зонах навколо нього: паркові, лісопаркові, лісові території, а також луки та гідропарки в прибережних смугах озер, ставків, кар'єрів, річок тощо	Створення та облаштування існуючих місць для коротривалого відпочинку, а також розбудова та планування оздоровчо-відпочинкових зон для довготривалої рекреації для населення. Дотримання встановлених нормативів щодо регулювання рекреаційних навантажень на ландшафтні комплекси виконувати постійний контроль та нагляд за станом водних об'єктів, поліпшуючи екологічний стан.
	Скорочення площ	ділянки в межах	Резервування ділянок
	зелених насаджень в межах села; потреба в збереженні цінних ландшафтів	сельбищної зони та приміських зон	цінних природних комплексів з метою можливості їх подальшого заповідання та створення об'єктів ПЗФ
	Потреба в збереженні природних лісів та біологічного різноманіття природних екосистем	Заліснені ділянки	Дотримання встановлених нормативів щодо регулювання антропогенних навантажень на екосистеми лісу, виконання постійного контролю та нагляду за станом лісових масивів

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах. Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Закон України «Про засади державної регіональної політики», Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року). На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6). Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року, підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань, серед яких також цілі екологічного спрямування: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем. Вимоги із дотримання екологічних вимог визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція, Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі та інші.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19). Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у Постанові Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

Проект внесення змін до генерального плану с. Чайки Борщагівка розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі, пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема:

Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 2354- VIII, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування;

Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, котрий ратифіковано Законом України від 01.07.2015

№ 562-VIII;

Положень статті 363 Глави 6 «Навколишнє середовище» і Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678- VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697- VIII, зокрема, забезпечення мети державної екологічної політики - досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики:

збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;

сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;

інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;

міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;

запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;

забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;

забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;

відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;

стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;

упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 р. № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»; Стратегії сталого

розвитку «Україна - 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі; Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», котрим визначено Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року орієнтирами для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно- правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР; Паризької угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 р. № 1469- VIII; Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці» від 4 липня 2002 року № 61-IV; Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р; Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р;

Закону України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29.11.1994 № 257/94-ВР і Нагойського протоколу регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигід від їх застосування до Конвенції про біологічну різноманітність від 29.10.2010; Концепції Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 675-р;

Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР Закону України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» від 29.10.1996 № 436/96-ВР;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695.

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища території села Чайки Борщагівка рекомендовано виконати ряд планувальних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно- епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Запропонований проект змін до Генерального плану враховує низку зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на різних організаційно-управлінських рівнях.

Аналіз відповідності напрямів розвитку проекту змін до Генерального плану зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення

*Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проекту і природоохоронних зобов'язань, у

тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

++ цілі/завдання добре узгоджені;

+ цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тіснішому зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 цілі/завдання взаємо нейтральні;

- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;

-- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Зобов'язання	Пріоритети розвитку проєкту Генерального плану				
	соціальна сфера	гуманітарна сфера	реальний сектор економіки	сфера житлово-комунальних послуг	охорона навколишнього середовища
<i>Міжнародні зобов'язання</i>					
<i>Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони</i>	0	0	0	0	++
<i>Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року».</i>	++	++	+	++	++
<i>Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті і Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті.</i>	++	++	++	++	++
<i>Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.</i>	+	0	0	0	++
<i>Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів.</i>	0	0	0	0	-
<i>Конвенція про охорону біологічного різноманіття.</i>	0	0	0	0	+
<i>Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.</i>	0	0	0	0	+
<i>Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин.</i>	0	0	0	0	+
<i>Угода про збереження афро-свразійських мігруючих водно-болотних птахів.</i>	0	0	0	0	0

<i>Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці.</i>	0	0	0	0	+
<i>Рамкова конвенція ООН про зміну клімату.</i>	0	0	0	0	+
<i>Паризька угода.</i>	0	0	0	0	+
<i>Європейська ландшафтна конвенція.</i>	0	0	0	0	+
<i>Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи.</i>	0	0	0	0	+
<i>Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини.</i>	0	0	0	0	+
<i>Національне законодавство у сфері охорони довкілля</i>					
<i>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».</i>	0	0	0	0	++
<i>Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».</i>	0	0	0	+	++
<i>Закон України «Про засади державної регіональної політики».</i>	+	+	+	+	++
<i>Закон України «Про охорону атмосферного повітря».</i>	0	0	0	+	++
<i>Закон України «Про природно-заповідний фонд України».</i>	0	0	0	0	+
<i>Закон України «Про рослинний світ».</i>	0	0	0	0	++
<i>Закон України «Про тваринний світ».</i>	0	0	0	0	++
<i>Закон України «Про екологічну мережу України».</i>	0	0	0	0	+
<i>Закон України «Про охорону земель».</i>	0	0	0	0	++
<i>Кодекси України: Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Земельний кодекс України.</i>	0	0	0	0	++
<i>Постанова Кабінету Міністрів України Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України, Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005-2025 роки.</i>	0	0	0	0	+
<i>Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки».</i>	+	+	+	+	++
<i>Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».</i>	++	++	++	++	++
<i>Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».</i>	0	0	0	+	+
<i>Концепція боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням.</i>	0	0	0	0	+

<i>Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, Національний план управління відходами до 2030 року.</i>	0	0	0	++	++
<i>Державна програма стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020-2022 роки.</i>	0	++	0	0	++
<i>Регіональні природоохоронні ДДП</i>					
<i>Стратегія розвитку Київської області на 2020-2027 роки, План заходів з реалізації у 2020-2023 роках Стратегії розвитку Київської області на 2020-2027 роки.</i>	++	++	++	++	++
<i>Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони «Київська» на 2021-2025 роки/затверджено рішенням Київської обласної ради від 16.02.2022 214-09-VII.</i>	0	0	0	+	++
<i>Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів області на 2023-2026 роки / затверджено рішенням Київської обласної ради 23. 12. 2022.</i>	0	0	0	+	++
<i>Регіональна програма з охорони навколишнього природного середовища Київської області на 2019-2025 роки.</i>	0	0	0	+	++
<i>Регіональна цільова програма моніторингу довкілля Київської області на період до 2022 року.</i>	0	0	0	+	++
<i>Обласна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період на 2022-2029 р.р. / Затверджено рішенням Київської обласної ради від 22.09.2022 року №324-13-VII.</i>	0	0	0	+	++

Отже, проєкт ДДП, що оцінюється, розроблено з урахуванням мети, цілей, завдань та/або принципів вищенаведених нормативно-правових і законодавчих актів, що містять зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема, міжнародні зобов'язання, норми національного законодавства у сфері охорони довкілля, а також регіональних природоохоронних ДДП. Окремі положення зазначених природоохоронних міжнародних зобов'язань і нормативно-правових та законодавчих актів безпосередньо покладені в основу розробленого проєкту Програми, інші - мають опосередкований вплив, однак заходи оцінюваного проєкту ДДП будуть сприяти досягненню їх цілей.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.

У розділі представлений загальний комплексний аналіз основних чинників впливу на навколишнє природне середовище у зв'язку із реалізацією заходів, запланованих у Генеральному плані села Чайки. Йдеться про ймовірність виникнення екологічних проблем у зв'язку із впровадженням планувальних рішень та характер прояву таких проблем. Проаналізовані ймовірні наслідки для екологічного стану території планування за основними компонентами природи (клімат і атмосферне повітря, рельєф, поверхневі і підземні води,

грунти, ландшафти), а також здоров'я населення. Нагадаємо, що йдеться про **стратегічну** екологічну оцінку. Згідно Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» у Звіті має бути представлена **загальна оцінка** ймовірних наслідків планувальних рішень на навколишнє середовище.

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації генерального плану с. Чайки передбачається зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та акустичного забруднення від автотранспорту в частині населеного пункту. Передбачається більш рівномірний розподіл забруднюючих речовин від експлуатації автотранспорту. Зменшення обсягів викидів очікуватиметься в результаті поступового виведення з експлуатації старих автомобілів і прийняття Європейських стандартів з викидів в атмосферу для всіх нових автомобілів, що продають в Україні. До погіршення якості повітря призводять, головним чином, викиди окислів азоту і найдрібніші частки пилу. Окисли азоту дуже шкідливі і подразнюють респіраторну систему (бронхи і легені) в результаті довготривалого впливу. Для зменшення цих негативних проявів надзвичайно ефективною буде посадка зелених смуг обабіч доріг, де це матиме практичне значення.

Вплив на водні ресурси та ґрунти. Влаштування мережі дощової каналізації дозволить досягти зниження антропогенного навантаження на водні об'єкти, зменшення скиду забруднюючих речовин, покращення гідрологічних, фізико-хімічних та біологічних показників стану водних об'єктів. Проектом передбачається централізована система господарсько-побутової каналізації, з відведенням стічних вод до мереж господарсько-побутової каналізації м. Київ. Для частини існуючої садибної забудови населеного пункту, централізоване каналізування якої передбачити неможливо через нестачу місця для розташування інженерних споруд, передбачається використання локальних очисних споруд, що розташовуються на кожній ділянці.

Вплив на біорізноманіття. Проектом передбачається розвиток озелених територій загального користування.

Вплив на стан здоров'я населення. Покращення санітарно-епідеміологічних умов шляхом закриття кладовища, яке розташоване в межах житлової забудови; створення рекреаційних зон для короточасного відпочинку; прийняття належних заходів щодо покращення умов водопостачання.

Фактори потенційного кумулятивного впливу. У рамках проведеної оцінки ймовірного впливу проекту на складові довкілля пропонуються заходи щодо зниження потенційного негативного впливу, що забезпечують більш ефективне використання території села, його природних ресурсів. З урахуванням такої оцінки заходів, передбачених генпланом, було проведено аналіз чинників і ризиків потенційного кумулятивного впливу з метою формулювання альтернативних рішень і заходів щодо зниження впливу, а також попередження будь-яких негативних наслідків реалізації генплану розвитку с. Чайки Борщагівка.

Територія житлової забудови: нова садибна забудова

В середньостроковій та довгостроковій перспективі (вторинні впливи) можуть виникати одномоментні впливи внаслідок руйнування або виходу з ладу комунального чи господарського обладнання та інфраструктури.

Проте, у ДДП закладені заходи які повинні вчасно запобігати поширенню та акумуляції

негативних впливів.

Вцілому, рішення ДДП покращить показники соціо-економічного розвитку громади населеного пункту.

Особливої уваги та контролю потребує: запобігання руйнуванню ґрунтового покриву та площам зелених насаджень в межах планованого будівництва, збільшення та впорядкування площ зелених насаджень. У разі пошкодження зелених насаджень - потрібно компенсувати втрати для запобігання акумуляції негативних впливів на довкілля.

Окрім всього потрібно зауважити на тому, що частково землі проектування - це водоохоронні землі і такі, що мають рекреаційне призначення: інтенсивна перебудова, намів піску та зарегулювання русла протоків може призвести до значних середньо- та далеко-перспективних проблем пов'язаних із пропускнуою здатністю Дніпра і що може вилитися у значні підйоми рівнів води і масованого затоплення.

Тобто, в середньо- і довгостроковій перспективі - ймовірність виникнення ситуації затоплення через зарегулювання русла протоків і рукавів Дніпра (гідронамів товщі піску).

Отже - уваги потребує урегулювання питання і дотримання норм щодо природокористування у водозахисних зонах. Одночасно із тим, варто звернути увагу на рекреаційному використанні земель відведених під будівництво тощо.

Територія житлової забудови: багатопверхова забудова

Заплановані під житлову багатоквартирну забудову території нині зайняті городами/забудовою, у ландшафтному відношенні - у межах заплави.

У короткостроковій перспективі (під час інтенсивних будівельних та реконструктивних робіт) відчутна втрата біорізноманіття та фрагментація ландшафтів, ймовірно деградація ґрунтового покриву, зміна типового відкритого ландшафту. Разом із тим буде спостерігатися опосередкований шкідливий вплив на компоненти довкілля, зокрема, запилення повітря, шумове забруднення, забруднення ґрунтів та підземних вод стічними та змивними водами, пошкодження рослинного покриву тощо - ці впливи можуть виникати під час будівництва. Вже при введенні в експлуатацію рішень ДДП ці впливи нівелюватимуться еко орієнтованими заходами закладеними під час проектування. Вже у **середній перспективі**, внаслідок компенсаційних заходів повинно спостерігатися нівелювання негативного первинного впливу та стабілізація екологічної ситуації на території планування: введення в експлуатацію каналізації та очистки стічних вод, централізованого водогону, системи очистки території та поводження з ТПВ, впорядкування існуючих та створення нових площ зелених насаджень, використання у зведенні житла новітніх еко матеріалів та енергозаощаджувальних технологій - все це сприятиме цілісній стабілізації екологічної ситуації від впливів рішень ДДП.

В середньостроковій та довгостроковій перспективі (вторинні впливи) можуть виникати одномоментні впливи внаслідок руйнування або виходу з ладу комунального чи господарського обладнання та інфраструктури.

Особливої уваги та контролю потребує: запобігання руйнуванню ґрунтового покриву та площам зелених насаджень в межах планованого будівництва, збільшення та впорядкування площ зелених насаджень. У разі пошкодження зелених насаджень - потрібно компенсувати втрати для запобігання акумуляції негативних впливів на довкілля.

Територія громадської забудови: будівництва центрів культурно-побутового

обслуговування додатково до існуючих.

Заплановані під громадську забудову території нині зайняті вільні.

У короткостроковій перспективі (під час інтенсивних будівельних та реконструктивних робіт) відчутна втрата біорізноманіття та фрагментація ландшафтів, ймовірно деградація ґрунтового покриву, зміна типового відкритого ландшафту. Разом із тим буде спостерігатися опосередкований шкідливий вплив на компоненти довкілля, зокрема, запилення повітря, шумове забруднення, забруднення ґрунтів та підземних вод стічними та змивними водами, пошкодження рослинного покриву тощо - ці впливи можуть виникати під час будівництва. Вже при введенні в експлуатацію рішень ДДП ці впливи нівелюватимуться еко орієнтованими заходами закладеними під час проектування. Вже у **середній перспективі**, внаслідок компенсаційних заходів повинно спостерігатися нівелювання негативного первинного впливу та стабілізація екологічної ситуації на території планування: введення в експлуатацію каналізації та очистки стічних вод, централізованого водогону, системи очистки території та поводження з ТПВ, впорядкування існуючих та створення нових площ зелених насаджень, використання у зведенні житла новітніх еко матеріалів та енергозощаджувальних технологій - все це сприятиме цілісній стабілізації екологічної ситуації від впливів рішень ДДП.

В середньостроковій та довгостроковій перспективі (вторинні впливи) можуть виникати одномоментні впливи внаслідок руйнування або виходу з ладу комунального чи господарського обладнання та інфраструктури: такі як ймовірність виникнення ситуації затоплення через зарегулювання русла протоків і рукавів Дніпра (гідронамив товщі піску).

Проте, у ДДП закладені заходи які повинні вчасно запобігати поширенню та акумуляції негативних впливів.

Вцілому, рішення ДДП покращить показники соціо-економічного розвитку громади населеного пункту.

Особливої уваги та контролю потребує: запобігання руйнуванню ґрунтового покриву та площам зелених насаджень в межах планованого будівництва, збільшення та впорядкування площ зелених насаджень. У разі пошкодження зелених насаджень - потрібно компенсувати втрати для запобігання акумуляції негативних впливів на довкілля.

Окрім всього потрібно зауважити на тому, що частково землі проектування - це водоохоронні землі і такі, що мають рекреаційне призначення: інтенсивна перебудова, намив піску та зарегулювання русла протоків може призвести до значних середньо- та далеко-перспективних проблем пов'язаних із пропускнуою здатністю Дніпра і що може вилитися у значні підйоми рівнів води і масованого затоплення.

Отже - уваги потребує урегулювання питання і дотримання норм щодо природокористування у водозахисних зонах. Одночасно із тим, варто звернути увагу на рекреаційному використанні земель відведених під будівництво тощо.

Територія комунальної та транспортно-складської забудови: комунальної забудови території.

Заплановані під комунальну забудову території нині вільні.

У короткостроковій перспективі (під час інтенсивних будівельних та реконструктивних робіт) відчутна втрата біорізноманіття та фрагментація ландшафтів, ймовірно деградація ґрунтового покриву, зміна типового відкритого ландшафту. Разом із тим

буде спостерігатися опосередкований шкідливий вплив на компоненти довкілля, зокрема, запилення повітря, шумове забруднення, забруднення ґрунтів та підземних вод стічними та змивними водами, пошкодження рослинного покриву тощо - ці впливи можуть виникати під час будівництва. Вже при введенні в експлуатацію рішень ДДП ці впливи нівелюватимуться еко орієнтованими заходами закладеними під час проектування Проте, вже у **середній перспективі**, внаслідок компенсаційних заходів закладених у виконання рішень ДДП повинно спостерігатися нівелювання і значного зменшення негативного первинного впливу і, як наслідок, стабілізація екологічної ситуації на території планування: введення в експлуатацію каналізації та очистки стічних вод, централізованого водогону, системи очистки території та поводження з ТПВ, впорядкування існуючих та створення нових площ зелених насаджень, використання у зведенні будівель новітніх еко матеріалів та енергозаощаджувальних технологій - все це сприятиме цілісній стабілізації екологічної ситуації від впливів рішень ДДП.

В середньостроковій та довгостроковій перспективі (вторинні впливи) можуть виникати одномоментні впливи внаслідок руйнування або виходу з ладу комунального чи господарського обладнання та інфраструктури. Проте, у ДДП закладені заходи які повинні вчасно запобігати поширенню та акумуляції негативних впливів.

Вцілому, рішення ДДП покращить показники соціо-економічного розвитку громади населеного пункту.

Особливої уваги та контролю потребує: запобігання руйнуванню ґрунтового покриву та площам зелених насаджень в межах планованого будівництва, збільшення та впорядкування площ зелених насаджень. У разі пошкодження зелених насаджень - потрібно компенсувати втрати для запобігання акумуляції негативних впливів на довкілля.

Планована структура дорожньо-вуличної мережі.

Первинні впливи під час будівництва і короткострокові пов'язані із такими наслідками як втрата біорізноманіття через руйнування природних оселищ, фрагментація оселищ, втрата вільних земель, хімічне забруднення ґрунтів і ґрунтових вод стоками.

У середньо- і довгостроковій перспективі - зростання викидів парникових газів, перегрівання поверхні, викиди, шумове забруднення. Погіршення стану здоров'я через зростання викидів і скидів на дорогах. Проте, компенсаційні заходи, що закладені у ДДП, зокрема, обсадка зеленими насадженнями, матеріали покриттів, система каналізування та очищення стічних та змивних вод тощо, можуть частково сприяти покращанню екологічної ситуації та зменшенню негативних впливів від введення рішення ДДП.

Особливої уваги та контролю потребує: запобігання руйнуванню ґрунтового покриву та площам зелених насаджень в межах планованого будівництва, збільшення та впорядкування площ зелених насаджень. У разі пошкодження зелених насаджень - потрібно компенсувати втрати для запобігання акумуляції негативних впливів на довкілля.

Здійснена підсумкова оцінка ймовірного впливу проектних рішень Генерального плану с. Чайки Бучанського району Київської області на компоненти навколишнього середовища згідно з контрольним переліком індикаторів екологічного стану території.

Оцінка впливу на компоненти навколишнього середовища

Чи може реалізація Генплану спричинити:	Негативний вплив	Пом'як
---	------------------	--------

	так	Помірний	ні	шення ситуації
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			•	+
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		•		+
Погіршення якості атмосферного повітря		•		+
Поява джерел неприємних запахів			•	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			•	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води		•		+
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			•	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очищення стічних вод			•	+
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			•	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок			•	+
Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод			•	
Зміни обсягів підземних вод			•	
Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	+
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних ТПВ		•		+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			•	
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			•	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			•	
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			•	
Ґрунтовий покрив				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару		•		+

Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів		•		+
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель		•		+
Виникнення конфліктів між ухваленими рішеннями Генплану та цілями місцевих громад щодо використання земельних ресурсів			•	
Біорізноманіття та природно-заповідний фонд, ландшафтне різноманіття				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			•	+
Зміни в кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	
Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			•	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			•	+
Будь-який вплив на кількість і якість рекреаційних ресурсів		•		+
Будь-який вплив на об'єкти історико-культурної спадщини			•	
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появі естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			•	+
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території		•		+
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі		•		+
Суттєвий вплив на транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків			•	+
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень		•		+
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги		•		+
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	+
Загальна оцінки впливу на довкілля та використання природних ресурсів				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	

Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			•	
Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			•	
Суттєве порушення якості природного середовища			•	+
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			•	
Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			•	
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викликатимуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний вплив на добробут людей			•	

Таким чином, реалізація генерального плану (внесення змін) не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох проектних рішень генплану може призвести до покращення екологічної та соціально-економічної ситуації в сільській громаді.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту змін до генерального плану села Чайки Київської області, враховуючи результати досліджень поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено, стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, екологічних проблем, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом, наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 1015 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків, що викладені у розділах 2-4, 6 цього звіту, пропонується комплекс природоохоронних заходів.

Комплекс екологоорієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень. Соціально необхідні охоронні заходи поділяються на організаційні, економічні та містобудівні.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон,

визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища такі:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- отримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод.

Охорона атмосферного повітря

Під забрудненням атмосферного повітря розуміють збільшення концентрації фізичних, хімічних та біологічних компонентів понад рівень, що виводить природні системи зі стану рівноваги. Для охорони атмосферного повітря здійснюється система заходів, пов'язаних із збереженням, поліпшенням та відновленням стану атмосферного повітря, запобіганням його забрудненню та зниженням його рівня, впливу на нього хімічних сполук, фізичних та біологічних чинників. Метою охорони атмосферного повітря є забезпечення збереження сприятливого стану атмосферного повітря, його відтворення та поліпшення для підтримки екологічної безпеки життєдіяльності людини, а також запобігання шкідливому впливу на навколишнє природне середовище.

Особливо актуальними є заходи щодо захисту атмосферного повітря, які необхідно передбачати відповідно до Закону України та санітарних правил з охорони атмосферного повітря населених місць. Заходами спрямованими на покращення стану атмосферного повітря є виконання підприємствами природоохоронних заходів, оновлення зношеного устаткування, заміна застарілих технологій сучасними, провадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій, що приведе до скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин та в подальшому покращення стану атмосферного повітря. Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами забруднення атмосферного повітря, треба розміщувати в спеціально виділених для цього зонах з підвітряного боку відносно житлово-громадської забудови. Для об'єктів, які є джерелом забруднення атмосферного повітря, повинні бути організовані санітарно-захисні зони, що встановлюються згідно з санітарною класифікацією підприємств і виробництв, складських споруд відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів: I клас – 1000 м, II клас – 500 м, III клас – 300 м, IV клас – 100 м, V клас – 50 м.

Проектом передбачається розміщення нових виробничих територій в південній, південно-східній частинах с. Чайки, які пропонується використати для розташування комунальних об'єктів та об'єктів громадської забудови із забезпеченням необхідних санітарно-гігієнічних розривів до житлової забудови від об'єктів V-IV класу за санітарною класифікацією.

Однією з особливостей атмосфери є її здатність до самоочищення. Самоочищення атмосферного повітря відбувається внаслідок сухого та мокрого випадання домішок, абсорбції їх земною поверхнею, поглинання рослинами, переробка бактеріями, мікроорганізмами та іншими шляхами. Садіння дерев та кущів сприяє очищенню повітря від пилу, оксидів вуглецю,

діоксидів сірки та інших речовин. Найкращі поглинальні властивості стосовно діоксиду сірки має тополя, липа, ясен. Одне доросле дерево липи може акумулювати протягом доби десятки кілограмів діоксиду сірки, перетворюючи його в нешкідливу речовину. Велику роль в очищенні атмосферного повітря належить ґрунтовим бактеріям та мікроорганізмам. При температурі 15-35°C мікроорганізми переробляють на 1 м² до 81 тони на добу оксидів та діоксидів вуглецю. Однак можливості природи щодо самоочищення мають обмеження. Тому для очищення викидів від шкідливих речовин потрібно сформувавши систему заходів, направлену на поліпшення ситуації, в тому числі озеленення зовнішніх доріг, впорядкування зелених насаджень, озеленення санітарно-захисних зон підприємств.

Для зменшення викидів парникових газів необхідне виконання заходів щодо пом'якшення впливу на зміну клімату, які розподіляються на дві головні групи: засоби політичного регулювання та технологічні заходи. Технологічна перебудова економіки та підвищення ефективності використання всіх видів ресурсів, насамперед палива та енергії, в народному господарстві України передбачається за рахунок:

- впровадження прогресивних енерго- та ресурсозберігаючих технологій в усіх сферах діяльності;
- зниження матеріалоемності кінцевої продукції та, як наслідок, її енергоемності в результаті впровадження передових технічних рішень та використання високоякісних перспективних матеріалів, питома витрата яких на одиницю готової продукції значно нижче існуючого рівня.

В рамках цього напрямку найбільш значимими є такі енергозберігаючі заходи:

- заходи енергозбереження: оптимізація структури генеруючих потужностей енергосистеми, впровадження сучасних джерел та систем освітлення, засобів силової електроніки, сучасних технологій спалювання низькосортного палива, вдосконалення систем теплопостачання, збільшення ступеня утилізації вторинних енергетичних ресурсів;
- -зміна структури паливно-енергетичного балансу: збільшення частки поновлюваних, вторинних та нетрадиційних енергетичних ресурсів, введення до паливно-енергетичного балансу України вуглеводневих палив, заміщення вугілля та моторних палив природним газом, використання метану вугільних родовищ та біогазу забезпечить зниження викидів парникових газів при зберіганні загального рівня енергоспоживання;
- -зниження втрат на всіх стадіях виробництва, транспортування та розподілу паливоенергетичних ресурсів.

В Україні розроблено та прийнято Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату. Основною метою заходів є зниження викидів парникових газів у процесі діяльності підприємствами, організаціями та установами. Одним з напрямів досягнення цієї мети є впровадження енергоефективних та енергозберігаючих заходів, впровадження проєктів з виробництва електроенергії з альтернативних (відновлювальних) джерел енергії.

Охорона водних об'єктів

Забруднення водойм не тільки збільшує ступінь санітарно-гігієнічної та епідеміологічної загрози, але й зменшує об'єм води, придатної для використання в промислових, сільськогосподарських та комунально-побутових цілях.

До скидання у водні об'єкти не допускаються наступні стічні води:

- що містять шкідливі речовини, для яких не встановлено ГДК і для яких відсутні методи аналітичного контролю;
- які після очищення можна використовувати в оборотних та в повторних системах водопостачання підприємств або для зрошення в сільському господарстві;
- неочищені та недостатньо очищені виробничі, господарсько-побутові стічні води та стоки із заводських територій;
- які містять збудників інфекційних захворювань, а також стічні води, що містять радіонукліди, сміття, неочищені стоки, стоки з нафтопродуктами.

Для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколородних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку навколо водойм встановлюються водоохоронні зони та виділяються ділянки під прибережні захисні смуги. Водоохоронна зона є природоохоронною територією господарської діяльності, що регулюється. Зовнішні межі водоохоронних зон визначаються за спеціально розробленими проєктами. На території водоохоронних зон забороняється:

- використання стійких та сильнодіючих пестицидів;
- влаштування кладовищ, худобомогильників, звалищ, полів фільтрації;
- скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя тощо), а також у потічки.

Прибережні захисні смуги встановлюються на земельних ділянках всіх категорій земель, крім земель транспорту. Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом господарської діяльності. У прибережних захисних смугах забороняється:

- розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;
- зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- влаштування літніх таборів для худоби;
- будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;
- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, худобомогильників, полів фільтрації тощо.

Охорона ґрунтів

Заходи з охорони ґрунтів базуються на наступних принципах:

- забезпечення раціонального використання та збереження ґрунтів, як одного з найважливіших компонентів природного середовища;
- забезпечення застосування ґрунтозахисних технологій та інших заходів щодо попередження деградації ґрунтів при здійсненні господарської та іншої діяльності;
- обов'язковість проведення заходів з підвищення родючості ґрунтів та відтворення деградованих ґрунтів.

Для покращення екологічного стану ґрунтів села необхідне виконання наступних першочергових заходів:

- перехід автотранспорту на газоподібне паливо та припинення використання етилованого бензину, розвиток електротранспорту;
- здійснення агролісомеліоративних протиерозійних заходів;
- влаштування системи дощової каналізації;
- 100% охоплення селища централізованим водовідведенням.

При будівництві житлових будинків, об'єктів господарської та іншої діяльності, що можуть призвести до порушення ґрунтів, передбачаються заходи щодо роздільного зняття, збереження та подальшого використання родючого шару ґрунтів.

Заходи щодо покращення стану здоров'я населення

У комплекс заходів щодо поліпшення санітарно-гігієнічних і епідеміологічних умов крім пропозицій по інженерній підготовці території, меліорації, озелененню, очищенню водоймищ, знезараженню ґрунту тощо повинні входити і спеціальні заходи:

- вибір найбільш здорових ділянок місцевості для розміщення житлової забудови, шкіл, дитячих садів, ясел, медичних і рекреаційних установ;
- розміщення промислових виробництв по можливості відповідно до особливостей тих або інших геохімічних провінцій, підбір виробництв, що виділяють переважно ті речовини, які заповнюють недолік або нейтралізують надлишок тих або інших мікроелементів;
- у разі наявності природно-осередкових захворювань поблизу населених місць, зон масового відпочинку і тому подібне — проведення спеціальних заходів щодо оздоровлення території (боротьба з кровосальними комахами, знищення місць скупчення мишоподібних гризунів, попередження відпочиваючих і місцевих жителів про найбільш небезпечні сезони зараження природно-осередковими інфекціями, розчищення лісових завалів, поліпшення стежкової мережі і т. д.);
- в цілях боротьби з кишковими інфекціями — устаткування на туристських привалах, в лісопарках вдосконалених туалетів, споруд питних фонтанчиків з водопровідною або артезіанською водою; запобігання бактеріальному забрудненню водоймищ і особливо водопровідній мережі;
- використання територій кладовищ і звалищ після їх закриття під парки, сквери, не раніше чим через 15-20 років при піщаних, супіщаних і суглинних ґрунтах і через 25-30 років при глинистих ґрунтах.

Забезпечення населення якісною питною водою, централізованим водопостачанням та водовідведенням є одним з пріоритетних питань, розв'язання якого приведе до збереження здоров'я, поліпшення умов діяльності і підвищення рівня життя населення.

Охорона навколишнього середовища від дії шуму, електромагнітного випромінювання

Джерелами зовнішнього техногенного акустичного забруднення є всі види транспорту, промислові підприємства, комунальні об'єкти.

Джерелами зовнішнього біогенного акустичного забруднення можуть бути стадіони, базари, майданчики для мітингів, танцмайданчики, відкриті майданчики культурно-масового відпочинку, спортмайданчики, дискотеки, віварії, зоопарки, ринки для продажу тварин, тваринницькі ферми.

У містобудівному плануванні використовують метод зниження шуму на шляху його розповсюдження, що включає наступні заходи:

- організацію необхідних територіальних розривів між джерелами зовнішніх шумів і зонами різного призначення з нормованим шумовим режимом;
- раціональне трасування транзитних магістралей, прокладку їх за межами населених місць і місць відпочинку;
- локалізацію і раціональне розміщення інтенсивних джерел шуму на даній території по відношенню до житлових зон, зон масового відпочинку, туризму;
- використання рельєфу місцевості як природного екрану;
- шумозахисне озеленення.

Для забезпечення на сельбищній території акустичного режиму, що відповідає гігієнічним нормативам, необхідне виконання заходів щодо зменшення акустичного забруднення від автомобільного транспорту. Ефективним заходом боротьби з шумом у населених пунктах є встановлення шумозахисних екранів та озеленення. Деревя, які посаджені близько одне від одного, оточені густими кущами, крім того, що знижують рівень техногенного шуму, водночас покращують сельбищне середовище. Для захисту від шуму і загазованості вздовж доріг слід передбачати смуги зелених насаджень шириною не менше 10 м.

Основними джерелами випромінювання електромагнітних хвиль є радіопередавальні, радіотелевізійні, радіолокаційні станції, відкриті розподільні установки (ВРУ) енергосистем та високовольтні лінії електропередачі (ЛЕП).

Заходи, направлені на пом'якшення дії електромагнітних випромінювань, наступні:

- забезпечення необхідних територіальних розривів відповідно до наявних містобудівних нормативів;
- встановлення спеціальних охоронних зон уздовж ліній електропередач;
- організація санітарно-захисних зон для телецентрів, станцій ретрансляцій, радіостанцій і радіолокаторів;
- дотримання гранично допустимих наближень житлових споруд до лінії (межі) санітарно-захисної або охоронної зони;
- дотримання в контрольованій зоні спеціального режиму перебування людей або виробництва робіт;
- зміна конструкції антенних пристроїв;
- зниження потужності випромінювання і т. д.; екранування житлових територій будівлями з високим вмістом залізобетонних конструкцій (інтенсивність випромінювання знижується в 1,5 - 2 рази);
- проведення посадок багаторядних зелених насаджень по фронту розповсюдження електромагнітних хвиль (при ширині смуги 15-20 м забезпечується зниження інтенсивності випромінювання на 10-15 %).

Повітряні лінії електропередачі напругою 35-110 кВ і вище потрібно розміщувати за межами сельбищної території або проводити їх заміну підземними кабельними лініями. Захист населення від впливу електричного поля повітряних ліній електропередачі напругою 220 кВ і нижче, які задовольняють вимоги Правил будови електроустановок, не потрібен.

З метою захисту населення від дії електричного поля повітряних ліній електропередачі напругою 330 кВ і вище встановлюються санітарно-захисні зони, території яких розташовуються вздовж трас ЛЕП по обидва їх боки. Для ЛЕП напругою 330 Кв встановлюється межа санітарно-захисної зони в одну сторону 20 метрів.

В межах санітарно-захисних зон ЛЕП забороняється розміщувати житлові і громадські будівлі, дачні ділянки та інші місця перебування людей, майданчики для стоянки та зупинки всіх видів транспорту, підприємства з обслуговування автомобілів, а також сховища нафти і нафтопродуктів.

Заходи щодо обмеження та запобігання негативному впливу відходів

На сьогоднішній день питання збору та утилізації твердих побутових відходів є у край необхідним і потребує нагального вирішення. Актуальність проблеми полягає в тому, що тверді побутові відходи створюють санітарно-гігієнічну та епідеміологічну небезпеку внаслідок неприємних запахів та шкідливих хімічних сполук, які можуть бути присутні або утворюються в них при біологічному розкладанні органічних компонентів відходів. Відсутність належних умов для збору та вивезення твердих побутових відходів призводить до погіршення екологічної ситуації та естетичного вигляду населених пунктів.

Відповідно до Програми поводження з твердими побутовими відходами у Київській області на 2017-2020 роки з метою покращення ситуації у сфері поводження з відходами передбачається розподіл території області на 7 блоків. При розподілі території було враховано склад, властивості, методи їх збирання, логістика, а також навантаження сміттєпереробних комплексів, ТПВ які утворюються в м. Києві, об'єм утворюваних відходів, територіального устрою, а також зарезервованих земельних ділянок згідно проекту санітарного очищення населених пунктів Київської області.

З метою вирішення наявних проблем в селі у частині поводження з відходами проектом пропонується:

- розроблення схеми санітарного очищення села;
- збільшення обсягів роздільного збирання та сортування відходів з метою використання їх компонентів, як вторинної сировини, запобігання безповоротним втратам під час захоронення відходів, унеможливлення потрапляння у навколишнє природне середовище небезпечних речовин, що в них містяться, та зменшення площі земельних ділянок, необхідних для розміщення полігонів;
- проведення роз'яснювальної роботи, спрямованої на підвищення рівня екологічної свідомості населення.

Санітарне очищення територій населених місць повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення, надійне знешкодження, економічно доцільну утилізацію побутових відходів і екологічно безпечне захоронення побутових відходів, що утворюються на території населеного пункту та у місцях перебування людей за його межами, відповідно до схеми санітарного очищення погодженої державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території та затвердженої у встановленому законодавством порядку.

Санітарне очищення територій населених місць здійснюється спеціалізованими підприємствами незалежно від форми власності та підпорядкування на договірних засадах у

встановленому законодавством порядку. Передбачається, що транспортування твердих побутових відходів буде здійснюватися до визначених Програмою об'єктів поводження з відходами.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

Альтернативи для планувальних рішень. З огляду на існуючі тенденції та результати аналізу соціально-економічної ситуації розвитку Київської області, Бучанського району і Борщагівської громади, а також прогнози макроекономічних впливів припускаємо наступні сценарії розвитку:

інерційний (песимістичний): більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем «спрацюють» і ці ризики настануть з високою ймовірністю, значно погіршать існуючу ситуацію незважаючи на зусилля з реалізації планових рішень генерального плану села Чайки, оскільки план узгоджено із документами територіального планування і стратегічного розвитку вищих рівнів, що визначають стратегічне бачення розвитку села і суміжних територій області, стратегічні та операційні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, завдання для її сталого економічного і соціального розвитку.

інтенсивного розвитку (трендовий): усе в зовнішньому оточенні «йде, як сьогодні», зовнішні можливості та загрози, що виникають, компенсуються новими можливостями закладеними в чинні реформи регіону і країни в цілому;

раціонального розвитку території села (оптимістичний): демонструє поступовість розвитку та позитивну динаміку, яка уможливорюється умовами успішної реалізації заходів та завдань генерального плану, який узгоджено із Стратегією сталого розвитку Київської області на період до 2027 року, а також забезпечує організацію виконання Плану заходів з реалізації цієї Стратегії.

Заходи прописані і запропоновані даним ДДП спрямовані на створення належних умов для підвищення безпечного для здоров'я людини рівня стану навколишнього природного середовища, збереження природних екосистем та впровадження екологічно збалансованої системи природокористування в межах проєктованої ділянки. В разі, якщо проєкт не буде затверджено, у контексті стратегічної екологічної оцінки Генерального плану, з метою розгляду альтернативних проєктних рішень і їх альтернативних наслідків було розглянуто «нульовий» сценарій (за відсутності проєкту розвитку регіону). Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення. В разі, якщо проєкт генерального плану не буде затверджено, села Чайки Київської області і надалі буде користуватись документацією, яка на сьогоднішній час не в повній мірі відповідає потребам населеного пункту. Висновки щодо прогнозного стану території представлені у Розділі 2. В разі потреби виправдані альтернативи мають бути розглянуті в межах «нульового» сценарію.

Проте, найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого Проєкту внесення змін до Генерального плану с. Чайки Бучанського району Київської області.

Опис методичних підходів. Стратегічна екологічна оцінка ДДП складалась із декількох послідовних етапів, які відображені у структурі Звіту. Основні етапи такі:

1. Збір та узагальнення інформації про територію планування. Це - дані про природні умови території та про актуальний стан навколишнього середовища. Проаналізовані дані про кліматичні умови, повітряне і водне середовище, особливості геоморфологічної будови та

перебігу сучасних фізико-географічних процесів, особливості ґрунтового покриву, структура використання земель та відкриті (незабудовані) землі; тваринний і рослинний світ, біорізноманіття; природно-заповідний фонд; ландшафти та їхнє значення. Також виконано аналіз стану здоров'я населення на основі статистичних даних.

2. Прогнозний аналіз подальшого стану та розвитку території міста, якщо Генеральний план не буде затверджено і село функціонуватиме у тих умовах соціальної, транспортної і інженерної інфраструктури, що склалася на сьогодні.

3. Визначення особливостей природних умов та стану довкілля на територіях, які згідно проектних рішень Генерального плану мають бути змінені у той чи інший спосіб.

4. Спряжений аналіз проектних рішень і особливостей територій, що підлягають зміні, для прогнозування ймовірних екологічних проблем, пов'язаних із Генеральним планом.

5. Детальний аналіз проектних рішень у контексті особливостей території планування для прогнозування наслідків (вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових; постійних і тимчасових) для довкілля. Розглянуті як негативні, так і позитивні наслідки. Визначені також ймовірні наслідки для здоров'я населення.

Розроблення СЕО спиралося на ряд методичних підходів - аналіз територій, прогнозування, методи аналогій, експертних висновків, картографічні та геоінформаційні методи тощо. Основою аналізу території, комплексного врахування особливостей природних умов, сучасного екологічного стану та планувальних рішень виступали геоінформаційні технології. Геоінформаційні методи застосовані для спряженого і комплексного аналізу різнопланових геопросторових даних.

Перелік проблемних питань. Проблеми розроблення звіту із Стратегічної екологічної оцінки пов'язані із труднощами у доступі та в отриманні кондиційних і детальних, таких що відповідають масштабу дослідження, вихідних даних. Це стосується всіх без виключення позицій, за якими, згідно законодавства, необхідно виконати аналіз для отримання обґрунтованих висновків про актуальний стан довкілля та його ймовірні зміни. Це - дані про природні умови та компоненти ландшафту, екологічний стан компонентів, здоров'я населення.

Особливо слід звернути увагу на неналежний збір відповідними державними установами даних або взагалі відсутність кондиційних даних про стан (якість, ступінь і показники забруднення тощо) водойм, повітряного середовища та ґрунтів. Відкриті дані, що представлені у Статистичних збірниках, Звітах про стан навколишнього середовища, екологічних паспортах тощо носять загальний характер, узагальнені на рівні адміністративних одиниць не нижче району або на рівні забруднювачів загалом для області, що не дає можливість аналізувати тенденції розвитку ситуації із прив'язкою до конкретних територій і населених пунктів. До того ж такі дані переважно застарілі.

Відсутні у вільному доступі картографічні дані про природно-заповідний фонд та екологічну мережу.

Для виконання Звіту були залучені різноманітні, переважно відкриті літературні джерела та інтернет-джерела. Слід зазначити, що доступні для залучення до роботи джерела надаються у аналоговому (паперовому, скановані паперові) форматі і потребують додаткової тривалої обробки і підготовки для цифрового аналізу, зокрема, у геоінформаційних системах.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків реалізації змін до генерального плану і вжиття заходів щодо їх усунення необхідно проведення моніторингу значного впливу

на довкілля. Моніторинг наслідків виконання документа державного планування передбачає здійснення спостереження за станом довкілля та факторами, що впливають на його компоненти, оцінювання та аналіз фактичного стану всіх компонентів довкілля, прогнозування стану довкілля та забезпечення науково-інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи. Рекомендується вибирати методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації детального планування території, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації.

Для спостереження за здійсненням заходів генплану та оцінки їх виконання були обрані наступні ключові показники.

**Екологічні індикатори для здійснення моніторингу
при реалізації змін до генерального плану с. Чайки**

Індикатор	Визначення	Джерело даних
Концентрація забруднюючих речовин в атмосферному повітрі (за основними забруднюючими речовинами), частка ГДК	Якість атмосферного повітря в населеному пункті	Києво-Святошинський районний відділ лабораторних досліджень ДУ «Київський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України».
Частка проб питної води, що не відповідає нормам якості питної води, % від загальної кількості перевірених проб	Якість питної води	Києво-Святошинський районний відділ лабораторних досліджень ДУ «Київський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України».
Утворення відходів (кількість тон на рік, кількість кг на людину). Відходи, як вторинна сировина (тон в рік, % від загальної кількості утворених).	Обсяг зібраних твердих побутових відходів. Обсяг зібраних відходів як вторинної сировини (папір, скло, пластик тощо).	Звіти підприємств, що надають комунальні послуги.
Середньорічні концентрації речовин в контрольних створах водних об'єктів.	Обсяг забруднюючих речовин.	Державна установа «Київський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України».

Організація моніторингу покладається на виконавчий комітет сільської ради.

На підставі аналізу екологічних індикаторів виконавчий комітет Борщагівської сільської ради щорічно оприлюднює основні показники та фактичні наслідки реалізації проекту. У разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Таким чином, запропоновані та узгоджені показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем села і, як наслідок, покращити здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. З метою здійснення моніторингу впливу проєктних рішень ДДП на довкілля має бути створений

робочий орган, до його складу можуть увійти співробітники виконавчого комітету Борщагівської сільської ради, а також представники громадськості.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).

Ймовірність транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у результаті прийняття та впровадження планувальних рішень Генерального плану - не прогнозується.

Таким чином процедура проведення транскордонних консультацій в рамках процедури СЕО не врегульована міждержавними домовленостями.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

Проект внесення змін до генерального плану с. Чайки Бучанського району Київської області - містобудівна документація, що визначає принципові вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту. Документ державного планування охоплює основні напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки та благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів. Зміст та основні цілі генерального плану с. Чайки відповідають, зокрема, низці галузевих програм, що діють в Українській МОГ, а також корелює із стратегічним баченням розвитку області, оскільки враховує основні положення Стратегії сталого розвитку Київської області на період до 2027 року, а також забезпечує організацію виконання Плану заходів з реалізації цієї Стратегії.

Оцінка стану довкілля свідчить, що практично немає природних компонентів екосистеми, які б не зазнавали постійного негативного антропогенного впливу. У цілому, незважаючи на те, що останніми роками спостерігається тенденція до зменшення антропогенного тиску на довкілля, рівень техногенного навантаження залишається високим, а екологічна ситуація незадовільною.

Аналіз існуючої ситуації стосовно стану навколишнього природного середовища, у тому числі здоров'я населення, виявив наступні основні екологічні проблеми с. Чайки:

- забруднення атмосферного повітря автотранспортом;
- відсутність мережі дощової каналізації та очисних споруд;
- незадовільний стан водних об'єктів;
- відсутність встановлених меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;
- ерозія ґрунтів, наявність ярів в центральній частині села;
- незадовільна якість питної води;
- вплив забрудненого повітря на здоров'я населення.

У ході аналізу причинно-наслідкових зв'язків між станом неінфекційної захворюваності населення та впливом на нього факторів життєдіяльності людини, слід зробити висновок, що захворюваність на хвороби системи кровообігу, хвороби крові та кровотворних органів, розлади

психіки залишається в районі на високому рівні та має тенденцію до зростання що, на жаль, не свідчить про покращення стану здоров'я населення.

Вплив на стан здоров'я населення мають наступні фактори:

- забруднення навколишнього середовища (вода поверхневих водойм, ґрунт, тощо);
- вживання населенням недоброякісної питної води;
- незадовільне водопостачання населеного пункту.

В результаті реалізації генерального плану с. Чайки передбачається зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та акустичного забруднення від автотранспорту. Передбачається більш рівномірний розподіл забруднюючих речовин від експлуатації автотранспорту. Зменшення обсягів викидів очікуватиметься в результаті поступового виведення з експлуатації старих автомобілів і прийняття Європейських стандартів з викидів в атмосферу для всіх нових автомобілів, що продають в Україні. Також передбачається максимальне озеленення території села. Крім того надзвичайно ефективною буде посадка зелених смуг обабіч доріг, де це матиме практичне значення.

Ризики в сфері землекористування пов'язані із виведенням земель с/г та л/г призначення під забудову (житлову, промислову та комунальну), заболочення, підтоплення та деградацією земель внаслідок нераціонального природокористування. Значущим ризиком в сфері екології області є ймовірність механічного забруднення земель через накопичення ТПВ, зокрема, існує тенденція до збільшення обсягу крупногабаритних відходів, значну частину яких складатиме відпрацьована побутова техніка, будівельних відходів та сміття тощо. Проблема існує внаслідок не досконалості системи збирання, знешкодування, утилізації сміття - відсутність достатньої кількості сміттепереробних підприємств, сміттєзвалищ та відстійників із сучасними технологіями утилізації сміття та відходів та інше.

До ризиків втрати біорізноманіття та ландшафтного різноманіття в селі віднесемо не завжди ефективно виконання природоохоронних заходів, в тому числі в питаннях визначення особливо цінних ділянок, які є перспективними для заповідання з подальшим наданням їм статусу природно-заповідного фонду, а також скорочення площ з природним рослинним покривом внаслідок переведення таких земель в інші категорії, що дозволяє їх не раціональну експлуатацію, збільшення площ із порушеними ділянками із знищеним рослинним покривом, стихійних сміттєзвалищ, не відповідність технологій будівництва та експлуатації дорожньо-транспортної мережі та інфраструктури, не досконала та місцями повністю відсутня рекреаційна інфраструктура та заплановані місця для коротко- та довготривалого відпочинку, не контрольованість діяльності та потужності потоків рекреантів призводить до надмірного навантаження на ландшафти і як наслідок повна /часткова їх дигресія та втрата тощо.

До ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту, збільшення інфекційних хвороб; недостатнє забезпечення об'єктами обслуговування, а саме закладами охорони здоров'я, дошкільної та загальної середньої освіти, об'єктами фізкультурно-оздоровчого, рекреаційного та туристичного спрямування.

До факторів потенційного кумулятивного впливу в основному належать чинники, що впливатимуть на стан атмосферного повітря, зокрема збільшення інтенсивності руху та збільшення автотранспорту в населеному пункті внаслідок збільшення житлової забудови. З метою зменшення негативного впливу пропонується озеленення вздовж доріг, перехід автотранспорту на альтернативні види палива, озеленення санітарно-захисних зон виробничих та комунально-складських територій, розвиток рекреаційних зон на території села.

Документ планування території не передбачає негативних наслідків для здоров'я населення. Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності відсутній.

Об'єкти культурної спадщини та території природно-заповідного фонду на території села відсутні.

В результаті проведеної оцінки впливу проєкту на природне навколишнє середовище зроблено висновок, що проєктована діяльність завдаватиме помірний вплив на довкілля, в основному на якість повітря. Узагальнені результати оцінки факторів ризику кумулятивного впливу засвідчили, що реалізація генерального плану (внесення змін) не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, здійснення багатьох проєктних рішень генплану може призвести до покращення екологічної та соціально-економічної ситуації в сільській громаді.

Оцінка відповідності основних заходів документа державного планування щодо охорони навколишнього природного середовища, в тому числі здоров'я населення, повністю відповідає завданням природоохоронної політики.

Рекомендації СЕО. Оцінка проводилась паралельно з підготовкою генерального плану (внесення змін), тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації проєкту з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

За підсумками СЕО були запропоновані заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища. З метою визначення потенційного негативного впливу на стан довкілля планової діяльності, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, були проаналізовані окремі розділи планування території. Така оцінка дозволила сформулювати ряд пріоритетних заходів щодо попередження, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування передбачає здійснення спостереження за станом довкілля та факторами, що впливають на його компоненти, оцінювання та аналіз фактичного стану всіх компонентів довкілля, прогнозування стану довкілля та забезпечення науково-інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень. Об'єктами екологічного контролю, що підлягає регулярному спостереженню і оцінці при виконанні документа державного планування є:

- джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- джерела утворення побутових відходів;
- каналізаційна мережа;
- стан водних об'єктів;
- якість питної води.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проєкту генерального плану, враховуючи результати досліджень поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, в тому числі на територіях, які ймовірно зазнають впливу, екологічних проблем, ризику впливу на здоров'я населення, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом, наслідків для довкілля і для здоров'я населення, пропонується комплекс природоохоронних заходів, дія котрих спрямована, зокрема, на такі компоненти довкілля та/ або сфери виникнення (в т.ч. ймовірних) негативних наслідків: клімат та атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, ґрунти, флора, фауна, біорізноманіття, ландшафтна та культурна спадщина, природно-заповідний фонд, умови для рекреації і туризму, поводження з відходами, здоров'я населення.

Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть відстежувати вплив на стан довкілля реалізації детального планування території. Проведення моніторингу допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних питань, і як наслідок, зменшити вплив антропогенних факторів при виконанні планованої діяльності на стан довкілля, в тому числі на здоров'я населення.

Розроблення СЕО спиралося на ряд методичних підходів - аналіз територій, прогнозування, методи аналогій, експертних висновків, картографічні та геоінформаційні методи тощо. Основою аналізу території, комплексного врахування особливостей природних умов, сучасного екологічного тану та планувальних рішень виступали геоінформаційні технології. Геоінформаційні методи застосовані для спряженого і комплексного аналізу різнопланових геопросторових даних.